

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 19

להבין ענין הטעם למה שהאתדל"ע הבאה אחר האתעדל"ת...

Comprender por qué el despertar desde
arriba que sigue al despertar desde abajo

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Leví Itzjak

LikuteiTorah.com

LA PARASHÁ JASÍDICA

likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/19/

1 להבין ענין הטעם למה שהאדל"ע [שהאתעדל"ת] הבאה אחר האתעדל"ת [האתעדל"ת] דלתתא] והוא

מ"ש ואשה כי תזריע תחלה אזי וילדה זכר שהיא בחי' האהבה רבה בנשמו' [בנשמות] מי לי בשמים כו'

Para comprender la razón por la que el despertar desde arriba que viene después del despertar desde abajo —y esto es lo que está escrito: «Cuando una mujer dé semilla» primero, entonces «dará a luz un varón»— es el nivel del gran amor (ahavá rabá) en las almas: «¿A quién tengo en los cielos [sino a Ti]?» etc.,

שלא ע"מ [על מנת] לקבל פרס כו' משא"כ התעוררות האהבה בנשמות הבאה מבחי' אתעדל"ע [אתעדל"ע]

דלעילא] שמאליו מלמעלה למטה שלא ע"י אתעדל"ת [אתעדל"ת] דלתתא] בתחלה והוא הנקי איש מזריע

תחלה אזי אינו

no con el fin de recibir una recompensa, etc.; en cambio, el despertar del amor en las almas que proviene del nivel de un despertar desde arriba que surge por sí mismo, de arriba hacia abajo, sin que antes haya un despertar desde abajo —y esto es lo que se llama «el hombre da semilla primero»—, entonces ya no es

אלא וילדה נקבה שהוא בחי' אהבה זוטא ע"ד נשים דעתן קלות שהוא האהבה על מנת לקבל פרס

לדבקה בו וליהנות מזיו כו' בבחי' לגרמיה כו' וכמבואר כ"ז [כל זה] בפ' תזריע בד"ה שוש תשיש.

sino que «dará a luz una hembra», que es el nivel de un amor pequeño (ahavá zutá), en el sentido de «las mujeres son de entendimiento ligero»: es un amor con el fin de recibir una recompensa, para apegarse a Él y disfrutar del resplandor, etc., en la modalidad de [un amor] por el propio beneficio, etc. Todo esto se explica en la parashá Tazría, en el discurso que comienza «Ciertamente se alegrará».

2 וגם להבין הטעם למש"ל [למה שכתוב לעיל] בפ"י צאינה וראינה בנות ציון כו' בעטרה שלראות בעטרה

שעטרה לו אמו שהוא בחי' כתר אין צריך ללבושים משא"כ השגות הנשמות בג"ע [בגן עדן] טעמי התורה

Y también comprender la razón de lo explicado anteriormente acerca del significado de “Salgan y contemplen, hijas de Tzión”, etc., “la corona”: que para contemplar “la corona con que su madre lo coronó”, que es el nivel de Kéter (la Corona), no se necesitan vestiduras, mientras que las aprehensiones de las almas en el Gan Eden de los motivos de la Torá,

שהוא בחי' חכמה הוא דוקא ע"י הלבושים דלכאורה כלפי לייא הרי העטרה והכתר הוא בחי' גבוה יותר הרבה וא"כ אם בהתגלות הזיו א"א בלי לבוש

que es el nivel de Jojmá (sabiduría), llegan específicamente por medio de las vestiduras. Pues, a primera vista, esto parece lo contrario: ciertamente, la atará (corona) y Kéter son un nivel muchísimo más elevado; entonces, si en la revelación del resplandor es imposible [captarlo] sin una vestidura

(ועמ"ש מענין לבושים אלו ע"פ ואברהם זקן בא בימים ובד"ה ועשית בגדי קדש) שבו ועל ידו יושג הזיו (y véase lo escrito acerca de estas vestiduras sobre [el versículo] "Y Avraham era anciano, avanzado en días", y en el discurso que comienza "Y harás vestiduras sagradas"), en las cuales y por medio de las cuales se apprehende el resplandor,

כמו שא"א לראות אור גדול אלא ע"י הפסק זכוכית עד"מ. איך בהתגלות הכתר נאמר צאינה מהלבושים וראינה בעטרה כו'.

tal como, a modo de analogía, es imposible mirar una luz intensa salvo a través de un vidrio interpuesto, ¿cómo puede decirse, respecto de la revelación de Kéter: "Salgan" de las vestiduras "y contemplen la corona", etc.?

ויובן זה ע"ד המבואר בע"ח [בעץ חיים] בענין כללות ירידת החיות והמשכת השפע מאור א"ס ב"ה בכללות כל ההשתלשלות בכלל שיש ב' מיני השפעה.

Esto se comprenderá a la luz de lo explicado en Etz Chaim acerca del descenso general de la fuerza vital (jayut) y de la continuación del flujo de influencia desde la Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, a través de toda la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), en general: que hay dos tipos de influencia.

הא' הוא הבא ונמשך תמיד מלמעלה למטה אף גם שלא על ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] רק נמשך מאליו מלמעלה מצד כי חפץ חסד הוא.

La primera es la que viene y se extiende constantemente de arriba hacia abajo, incluso sin un despertar desde abajo ni la elevación de máyin nukvin (las aguas femeninas); más bien, se extiende por sí misma desde arriba, porque "Él desea la bondad".

3 וכמ"ש המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. ובחי' ירידת השפעה זו עם היות שרש ירידתה הוא מצד עוצם רב טוב וחסד עליון שמאור א"ס ב"ה ממש עכ"ז [עם כל זה] אינו נמשך ויורד

Como está dicho: "Quien, en Su bondad, renueva cada día, constantemente, la obra de la Creación". Y este descenso de la influencia, aunque su raíz se encuentra en la inmensidad de la abundante bondad y la bondad suprema de la propia Luz Infinita (Or Ein Sof), bendito sea, no obstante, no se extiende ni desciende

אלא מבחינת חיצוניות ולא מבחי' פנימית האור ולכן ג"כ אינו מאיר ומתגלה בהם להיות בהם איזה שינוי ותוספת על מדרגתו

sino de la dimensión exterior (jitzoniut), y no de la dimensión interior (pnimiut) de la luz. Por eso tampoco ilumina ni se revela en ellos de modo que haya en ellos algún cambio o incremento por encima de su nivel,

אלא רק לחדש הישנות שלא תחסר ולא תעדיף כו' (ע"י [עיינן] בהקדמת מהר"ן [מהר"ר נתן שפירא] שפירא בפע"ח [בפרי עץ חיים] ולזה הם שואפים כו' ובענין זה אין להם חלק בתחתונים כלל כו'

sino que solo renueva lo que ya existía, para que no falte ni exceda, etc. (Véase la introducción de Rabí Nasan Shapira a Pri Etz Chaim: "Y a esto aspiran, etc., y en este asunto no tienen ninguna participación en los seres inferiores, etc.;

אמנם יש עוד רב תועלת בעבודתנו כו' ויהיה תוספת כו' עד שלא יחשוב קצבתם כו' בערך התוספת ההיא כו' והיינו המיוחס כו' ע"ש וזהו הבחינה השנית דכאן).

sin embargo, hay un gran beneficio adicional en nuestro servicio, etc., y habrá un incremento, etc., hasta que su medida asignada no se considerará, etc., en comparación con ese incremento, etc., y esto es lo que se atribuye, etc." Véase allí. Y este es el segundo nivel [del que se habla] aquí.)

והבחינה השנית הוא בחינת ההשפעה הבאה ונמשך מבחינת פנימית יותר מההשפעה הראשונה ויש בזה מעלות ומדרגות אין קץ ועל ידי זה ההוספת אור יזדככו העולמות זיכוך רב כו'

El segundo nivel es la influencia que llega y se extiende desde un nivel más interior que la primera influencia. En ella hay grados y niveles ilimitados, y mediante este incremento de luz los mundos serán refinados en gran medida, etc.,

לפי ערך האור והגילוי ובחי' השפעה פנימית זו הוא הבא ע"י העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דוקא שהוא בחינת הביטול וההעלאה מלמטה למעלה שאז דוקא יאיר ויומשך המשכה זו כו'

según la medida de la luz y de la revelación. Y esta influencia interior es la que llega específicamente mediante la elevación de mayin nukvin (las aguas femeninas), que consiste en autoanulación (bitul) y elevación de abajo hacia arriba; pues solo entonces iluminará y se extenderá este flujo, etc.

(ושני בחי' אלו הוא מ"ש בסידור האריז"ל [האר"י זכרוננו לברכה] בכוונת ק"ש [קריאת שמע] והוא בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פ"ו ופ"א [ופרק י"א] כי יש ב' מיני יחודים באו"א [באבא ואימא] האחדזיווג פנימי דאו"א [דאבא ואימא] כו' וזה אינו תדיר רק ע"י עליות מ"ן [מ"ן נוקבין] דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא]

(Estos dos niveles son los que se mencionan en el Sidur del Arizal en la intención de la lectura del Shemá, y en Pri Etz Chaim, Sha'ar Kerias Shema, capítulos 6 y 11: que hay dos tipos de uniones en Aba e Ima (Jojmá y Biná). La primera es la unión interior (zivug) de Aba e Ima, etc., y no es constante, sino que ocurre únicamente mediante las elevaciones de los mayin nukvin de Zeir Anpín (los atributos emocionales) y Nukvá (lo femenino / Maljut),

וזה נעשה על ידי תפלתנו ומצותינו כו'. וזיווג ב' הוא זיווג חיצונית דאו"א [דאבא ואימא] והוא רק לחיות העולמות קיום הכרחי וזה אינו נפסק כי א"א להיות בלי חיות וזה נעשה מעצמו שלא על ידי מ"ן [מ"ן נוקבין] דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא]

y esto se produce mediante nuestras plegarias y mitzvot, etc. La segunda unión es la unión exterior de Aba e Ima, y sirve únicamente para dar vida a los mundos, su sustento indispensable; esta no cesa nunca, pues es imposible existir sin fuerza vital, y se produce por sí sola, no mediante los mayin nukvin de Zeir Anpín y Nukvá

ולא על ידינו וכ"ה בע"ה [בעץ חיים] שער הזיווגים פ"א ובשער הנסירה רפ"ב ועמ"ש מענין זה בד"ה שוש אשיש בה' ועמ"ש בביאור על פסוק זכור את יום השבת לקדשו ועמ"ש במ"א ע"פ המאמר הזהר פ' פנחס)

y no por medio de nosotros. Así también se afirma en Etz Chaim, Sha'ar HaZivugim, capítulo 1, y en Sha'ar HaNesirah, comienzo del capítulo 2. Véase también lo escrito sobre este tema en el discurso que comienza "Me alegraré ciertamente en D'os", y lo escrito en la explicación del versículo "Recuerda el día de Shabat para santificarlo", así como lo escrito en otro lugar sobre el pasaje del Zohar, Parshat Pinjás)

(דרמ"ט) ואעלת לגו טורא דחשוכא ומתמן ארחת מזונא כו'. והנה עפ"י [על פי זה] יובן ענין הנ"ל דאיש מזריע תחלה יולדת נקבה

(folio 249): "Y entró en la montaña de oscuridad, y de allí obtuvo alimento", etc. Ahora bien, según esto se comprenderá lo mencionado anteriormente: que cuando "el hombre da su semilla primero, ella da a luz una hembra",

דהיינו כשהתעוררות בנש"י [בנשמות ישראל] נמשך מבחי' התעדל"ע [האתערותא דלעילא] הבאה מלמעלה מעצמו שעם היות התעוררות זו הוא ממקום ומדרגה גבוה שהרי סיבת המשכה זו הוא כי חפץ חסד הוא וכמו שהיה בבריאת העולם.

es decir, cuando el despertar en las almas de Israel proviene del despertar desde arriba que llega por sí mismo desde lo Alto. Aunque este despertar proviene de un lugar y un nivel elevados, pues la causa de esta emanación es que "Él desea bondad", tal como ocurrió en la creación del mundo,

אמנם עכ"ז [עם כל זה] אינו נמשך ומאיר בהם אלא בבחינת חיצוניות (וכנ"ל שנקרא זיווג חיצוניות דא"א [דאבא ואימא]) וע"כ אף כשנמשך מזה הולדה והתפעלות בכנסת ישראל הוא רק בחינת יולדת נקבה שהוא קטנות האהבה.

sin embargo, aun así, solo se extiende e ilumina en ellas en la dimensión exterior (como se mencionó antes, que se denomina la unión exterior de Aba e Ima). Por eso, incluso cuando de ello se produce un nacimiento y un despertar emocional en la Congregación de Israel, se trata únicamente del nivel de "ella da a luz una hembra", es decir, del amor en su estado reducido (katnut).

משא"כ בחי' התעדל"ע [האתערותא דלעילא] הבא מלמעלה למטה בנש"י [בנשמות ישראל] ע"י קדימת בחי' העלאת מ"ן [מיינן נוקבין] בבחי' ביטול ואתעדל"ע [ואתערותא דלתתא] מלמטה למעלה דוקא והוא ענין אשה מזרעת תחלה

En cambio, el despertar desde arriba que llega desde lo Alto hacia abajo, a las almas de Israel, por medio de la elevación previa de mayin nukvin, específicamente mediante la autoanulación (bitul) y un despertar desde abajo hacia arriba; esto es lo que significa "la mujer da su semilla primero":

אזי התעדל"ע [האתערותא דלעילא] פועל להיות יולדת זכר שהוא בחינת אהבה רבה כו' לפי שאתעדל"ת [שאתערותא דלתתא] זו נמשך מבחינת פנימית ונמשך להם ג"כ בבחי' פנימי וגילוי לפועל ולהוליד בהן אה"ר [אהבה רבה] ופנימית הלב:

entonces el despertar desde arriba hace que “ella dé a luz un varón”, que es el nivel del gran amor, etc.; pues este despertar desde abajo proviene de la dimensión interior (pnimiut), y también se les transmite en una forma interior y manifiesta, para actuar y hacer nacer en ellas un gran amor y la interioridad del corazón.

4 ב ועתה יובן ג"כ ענין צאינה וראינה כו'. דהנה ההפרש שבין תורה למצות למטה הוא כי התורה הוא הביאור והשכל לפרש כל פרטי עניני המצות איך ומה לעשותם.

2. Ahora también se entenderá el sentido de “Salgan y contemplen”, etc. Pues bien, la diferencia entre la Torá y las mitzvot en los planos inferiores es que la Torá es la explicación y el entendimiento que expone todos los detalles de las mitzvot: cómo y qué hacer para cumplirlas.

ונמצא שהתורה היא בחי' הפנימית והמצות הן בחינת חיצוניות ועכ"ז [ועם כל זה] הרי גוף המצוה דוקא היא היא עצם רצונו ית' אע"פ [אף על פי]

De ello se desprende que la Torá es la dimensión interior (pnimiut), y las mitzvot son la dimensión exterior (jitzoniut). Sin embargo, es precisamente el cuerpo mismo de la mitzvá lo que constituye Su voluntad misma, bendito sea, aunque

שהוא רק חיצוניות ומעשה לבד והתורה אע"פ [אף על פי] שהיא בחי' פנימית מ"מ הרי אינה רק הפירוש איך ומה תיעשה המצוה

sea solo exterior, mera acción; mientras que la Torá, aunque es la dimensión interior, no es sino la explicación de cómo y qué hacer para cumplir la mitzvá.

ונמצא המצוה הוא עיקר (ועמ"ש מזה בפ' בהעלותך בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כו' ע"ש).

De ello se desprende que la mitzvá es lo principal. (Y véase lo escrito sobre esto en la parashá de Behaalotjá, en el discurso que comienza “Vi, y he aquí un candelabro de oro”, etc.; véase allí.

ולכן אפילו בהמצוה עצמה גבי מצות חליצה שיש בה קרייה ומעשה איתא במשנה ככה יעשה כל דבר שהוא מעשה מעכב אבל קרייה לא מעכבא הרי המעשה הוא היסוד בכל דבר)

Por eso, incluso dentro de la mitzvá misma, en el caso de la mitzvá de jalitzá, que comprende tanto una recitación como una acción, se afirma en la Mishná: "Así se hará": todo elemento que consista en una acción es indispensable, pero la recitación no es indispensable. Así, la acción es el fundamento de todo.)

ולכן מצינו שהפליגו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] בענין המעשה יותר כמאמר ללומדיהם לא נאמר אלא לעושיהם ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה.

Por eso encontramos que nuestros Sabios, de bendita memoria, ensalzaron más la acción, como en la enseñanza: "No dice 'a quienes las estudian', sino 'a quienes las cumplen'", y: "El estudio no es lo principal, sino la acción".

ואעפ"כ [ואף על פי כן] מפני שהתורה היא בחינ' [בחינת / בחינה] פנימית לכן מצד בחי' זו מצינו שהפליגו במעלתה יותר ממעלת המצות

Sin embargo, dado que la Torá es la dimensión interior, encontramos que, desde este aspecto, ensalzaron su virtud por encima de la virtud de las mitzvot,

וכמו דאיתא בירושלמי פ"ק [פרק קמא] דפאה וחד אמר אפילו כל מצותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מן תורה ושניהם אמת.

como se afirma en el Talmud Yerushalmi, en el primer capítulo de Peá: "Y uno dijo: ni siquiera todas las mitzvot de la Torá juntas equivalen a una sola palabra de la Torá". Y ambas afirmaciones son verdaderas.

דהנה כמו שהיא בתורה ומצות שלמטה כך הוא ג"כ למעלה במקורן ושרשן דהנה התורה נמשכה מבחינת חכמה עילאה

Pues, así como sucede con la Torá y las mitzvot de abajo, así también sucede arriba, en su fuente y raíz. Pues la Torá se extiende desde el nivel de la Jojmá suprema,

וכמאמר אורייתא מחכמה נפקת משא"כ המצות שרשם מבחינת כתר עליון וכנודע שלכן הם תרי"ג מצות ועם

como dice el dicho: "La Torá procede de la Jojmá"; en cambio, las mitzvot tienen su raíz en el nivel del Kéter supremo (la Corona). Como es sabido, por eso hay 613 mitzvot, y junto con

ז' מצות דרבנן הם תר"ך אותיות כתר שיש בו תר"ך עמודי אור ע' [עיינן] בפרדס ש"ח פ"ג [פרק ג'] וידוע שהכתר הוא למעלה מעלה מהחכמה.

las siete mitzvot rabínicas, son 620 (תר"ך), las letras de Kéter (כתר), en el que hay 620 pilares de luz; véase Pardes, Sha'ar 8, chapter 3. Y es sabido que el Kéter está muy, muy por encima de la Jojmá.

אך הנה הגם שהתורה מחכמה נפקת אין זה אלא יציאתה לידי גילוי עד למטה מטה בבחי' תורה הנגלית לנו אבל שרש ומקור התורה בבחינת פנימית טעמי התורה

Sin embargo, aunque la Torá procede de la Jojmá, esto solo describe su salida a la revelación, hasta los niveles más bajos, como la Torá revelada a nosotros; pero la raíz y fuente de la Torá, en la dimensión interior de los motivos de la Torá,

הנה שרשה הוא מבחי' ח"ס [חכמה סתימאה] דא"א שהוא בחינת חכמה שבכתר שנק' מוחא סתימאה שהוא סתום ונעלם שלמעלה מעלה מבחי' חכמה דאצילות ונק' שכל הנעלם מכל רעיון.

su raíz proviene del nivel de la Jojmá oculta (Jojmá Stimaá) de Arij Anpín, que es el nivel de la Jojmá dentro del Kéter, llamada Moja Stimaá (el cerebro oculto), que está sellada y oculta, muy, muy por encima del nivel de la Jojmá del Mundo de Atzilut (Emanación), y es llamada "el intelecto oculto a todo pensamiento".

5 וע"כ פנימית טעמי התורה לא נתגלו עכשיו כ"א לעתיד יתגלו וזהו ישקני מנשיקות פיהו שלעתיד יהיה גילוי מו"ס [מוחא סתימאה] מה שעכשיו הוא סתים כו'

Por eso, la dimensión interior (pnimiut) de las razones de la Torá no se ha revelado ahora; solo en el futuro se revelarán. Esto es [lo que significa] "Que me bese con los besos de su boca": en el futuro se revelará Moja Stimaá, que ahora está oculta, etc.

אך הארה מבחי' זו מתגלה לנשמות בגן עדן וזהו ענין לימוד התורה של הנשמות בגן עדן שהוא השגת פנימית טעמי התורה

Sin embargo, un destello de este nivel se revela a las almas en el Gan Eden, y esto es lo que significa el estudio de la Torá de las almas en el Gan Eden: la aprehensión de la dimensión interior de las razones de la Torá.

ולכן אמרו"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו כי להיות הנשמה היא בחינת נברא ובע"ג [ובעלי גבול / ובעל גבול] א"א לה ליהנות ולהשיג בבחי' השגתה ממש בבחי' פנימית טעמי התורה

Por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Dichoso quien llega aquí con su estudio en la mano". Pues, dado que el alma es un ser creado y finito, no puede disfrutar ni aprehender, mediante una aprehensión verdaderamente propia, la dimensión interior de las razones de la Torá,

שהוא הארה מבחי' ח"ס [חכמה סתימאה] שהוא מבחינת פנימית הכתר היינו חכמה שבכתר אם לא ע"י שתלמודו בידו שהלימוד שלמד בבחי' הנגלות שבתורה מזה נעשה בחי' לבוש שבו

que es un destello de la Jojmá oculta, que pertenece a la dimensión interior de Kéter (la Corona), es decir, la Jojmá dentro de Kéter, a menos que "su estudio esté en su mano": del estudio de las partes reveladas de la Torá que estudió se forma una vestidura, dentro de la cual

ועל ידו יוכל להשיג פנימית התורה ולכך נקרא התורה משל הקדמוני כמו שעל ידי המשל דוקא יוכל לעמוד על הנמשל משא"כ בלא המשל והלבוש הוא בחי' סתימאה

puede aprehender la dimensión interior de la Torá. Por eso la Torá es llamada "la parábola del Anciano": así como solo mediante la parábola se puede comprender aquello que representa, mientras que sin la parábola y la vestidura permanece oculto

ולא יוכל להשיג כלל ולכן נק' הנשמות בג"ע [בגן עדן] בנות ציון ע"ש [על שם] הלבושים שנעשה להם מהתורה ומצות כו'.

y no se lo puede aprehender en absoluto. Por eso las almas en el Gan Eden son llamadas "hijas de Tzión", por las vestiduras que se forman para ellas a partir de la Torá y las mitzvot, etc.

אך הנה המצות שרשם הם מבחינת גלגלתא דא"א והוא הנקרא כתר שבכתר שהוא למעלה מבחינת מו"ס [מוחא סתימאה] שהוא חכמה שבכתר.

Sin embargo, las mitzvot tienen su raíz en el nivel de Gulgalta (el Cráneo) de Arij Anpín, llamado Kéter dentro de Kéter, que está por encima del nivel de Moja Stimaá, que es la Jojmá dentro de Kéter.

6 ולכן המצות והמעשה הוא העיקר והיסוד. ולכן צריך להיות גם כן מעשיו מרובים מחכמתו כמו שלמעלה גלגלתא חפ"א על מוחא.

Por lo tanto, las mitzvot y la acción son lo principal y el fundamento. Por lo tanto, también las acciones de uno deben superar su sabiduría, tal como arriba: «Gulgaltá cubre el cerebro».

אבל עכ"ז [עם כל זה] הרי בחי' גלגלתא דא"א הוא בחי' חיצוניות הכתר עד"מ מבושרי אחזה הגלגלת היא

Sin embargo, el nivel de Gulgaltá de Arij Anpín es la dimensión exterior (jitzoniut) de Kéter (la Corona). A modo de analogía, [como en] «de mi carne contemplo»: el cráneo es

רק עצם וחיצוניות והמוחין שבתוך הגלגלת הן בחינת פנימית לגבי הגלגלת וכנודע מחכמי הרופאים והניתוח שבג' חדרי המוח מלובש בהן בחינת פנימית המוחין שהן חכמה בינה ודעת

solo hueso y exterior, mientras que los cerebros (mojin) dentro del cráneo son la dimensión interior (pnimiut) con respecto al cráneo. Como es sabido por los médicos y por la disección, en las tres cámaras del cerebro está revestido el nivel interior de los mojin, que son Jojmá (sabiduría), Biná (entendimiento) y Daat (conocimiento).

ועל כן כאשר יהיה איזה קלקול בגשמיות המוח מתמעט בחי' פנימית שבמוח ההוא כמו ריבוי השכחה נמשך מקלקול המוח שבו תלוי הזכרון כו' משא"כ בעצם הגלגלת אין בו גילוי החיות ע"ד זה כלל וכלל.

Por lo tanto, cuando se produce algún daño en el cerebro físico, disminuye el nivel interior de ese cerebro; por ejemplo, un gran olvido resulta del daño en la [parte del] cerebro de la que depende la memoria, etc. En cambio, en el hueso del cráneo no hay en absoluto una revelación de la fuerza vital (jayut) de esta manera.

7 ולכן ניקב קרום של מוח הוא טרפה במשהו ואינו יכול לחיות משא"כ בגלגלת. וכך הוא למעלה שגלגלתא דא"א הוא בחי' חיצוניות הכתר

Por lo tanto, si se perfora la membrana del cerebro, [el animal] es tereifá por la más mínima [perforación] y no puede vivir, a diferencia de lo que ocurre con el cráneo. Y así sucede arriba: Gulgaltá de Arij Anpín es la dimensión exterior de Kéter (la Corona),

אבל המוחין הם בחינת פנימית ומו"ס [ומוחא סתימאה] הוא בחי' פנימית הכתר ולכן מצד בחי' זו התורה גבוה יותר ממצות

pero los mojin son la dimensión interior (pnimiut), y Moja Stimaá es la dimensión interior de Kéter. Por lo tanto, desde este aspecto, la Torá es superior a las mitzvot,

כמו שאין ערוך מהות העצם לגבי המוחין וזהו מאמר האומר שכל מצותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מן התורה כנ"ל.

así como la esencia del hueso no tiene comparación con los mojin. Y esta es la afirmación de quien sostiene que todas las mitzvot de la Torá no equivalen a una sola palabra de la Torá, como se mencionó arriba.

8 ואעפ"כ [ואף על פי כן] המעשה הוא העיקר. כי הנה הרי בחינת עצם הגלגלת עם היותה בחינה גשמיות וחיצוניות ממש עכ"ז [עם כל זה] הרי היא מקפת וסובבת על המוחין ומוכרח להיות ששרשו יותר נעלה מבחי' המוחין.

Sin embargo, la acción es lo principal. Pues el hueso del cráneo, aunque es verdaderamente físico y exterior, no obstante rodea y circunda los cerebros (mojin), y necesariamente su raíz es más elevada que el nivel de los cerebros.

והענין הוא כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער כ"ב ספ"ו וז"ל [וזה לשונן] כי הנה כמו שכתר אינו מכלל גופו דז"א

El asunto es como está escrito en Etz Chaim, Sha'ar 22, final del capítulo 6; estas son sus palabras: "Pues así como Kéter (la Corona) no forma parte del cuerpo de Zeir Anpín (los atributos emocionales),

רק בחינה מקפת עליו זולתו כך הוא באדם התחתון שהכתר שלו הוא אור רוחני מקיף עליו ואינו נגלה וניכר לעין כל

sino que es únicamente un nivel que lo circunda desde fuera, así también sucede con el hombre inferior: su Kéter es una luz espiritual que lo circunda, y no está revelada ni resulta perceptible a todos;

אמנם החיצוניות שלו המתפשטים למטה הוא נגלה למטה והוא הגלגלת המקיף את המוחין של האדם עצמו עכ"ל [עד כאן לשוננו] נמצא הגלגלת באדם עם היות מצד עצמה היא חיצוניות והמוחין הם הפנימית

sin embargo, sus partes exteriores, que se extienden hacia abajo, se revelan abajo, y este es el cráneo que circunda los cerebros del propio hombre". Fin de la cita. De esto resulta que, en la persona, aunque el cráneo en sí es la parte exterior (jitzoniut) y los cerebros son la parte interior (pnimiut),

לכן בהם עיקר גילוי החיות עכ"ל [עם כל זה] הוא בחי' חיצוניות של המקיף הרוחני של האדם אשר אותו מקיף רוחני הוא גבוה למעלה מעלה מבחי' הפנימית של המוחין וכנודע שאין ערוך אור הפנימי לגבי האור מקיף.

de modo que la revelación principal de la fuerza vital (jayut) se encuentra en ellos, no obstante, [el cráneo] es la dimensión exterior de la luz espiritual circundante (makif) de la persona, y ese makif espiritual es muchísimo más elevado que el nivel interior de los cerebros; como es sabido, la luz interior no guarda comparación con la luz circundante.

9 והחיצוניות של המקיף זהו הגלגלת ולכן מצד זה היא ג"כ בחי' מקיף וסובב על המוחין.

Y la dimensión exterior (jitzoniut) del makif es el cráneo; por eso, desde este aspecto, también es un nivel abarcador que circunda el intelecto (mojin).

אך מ"מ להיותה בעצמה רק החיצוניות לבד של אותו אור מקיף לכן המוחין אשר בהם מתגלה האור הפנימי

Pero, no obstante, dado que en sí mismo no es más que la dimensión exterior de aquella luz abarcadora, los cerebros, en los que se revela la luz interior,

דהיינו חב"ד [חכמה בינה ודעת] בגילוי גמור הן מצד בחי' זו מעולים על הגלגלת ואע"פ [ואף על פי] ששרשה גבוה יותר הרי אותו השרש הוא אור מקיף שאינה מתגלה וא

es decir, Jojmá, Biná y Daat, plenamente reveladas, son superiores al cráneo desde este aspecto. Y aunque su raíz es más elevada, esa raíz es una luz abarcadora que no se revela y

ינו נראה וניכר כלל לא כן האור המלוכש במוחין שהוא נראה ונגלה דהיינו השכל והבינה והדעת כו'.

no se ve ni se discierne en absoluto, a diferencia de la luz investida en los cerebros, que se ve y se revela: a saber, el intelecto, el entendimiento y el conocimiento, etc.

10 ונמצא מובן מזה שיש מעלה במוחין מה שאינה בגלגלת דהיינו שהם בחי' פנימית והגלגלת הוא

De esto se entiende, entonces, que el intelecto (mojin) tiene una ventaja que el cráneo no posee: es el nivel interior (pnimiut), mientras que el cráneo es

רק בחי' חיצוניות ויש מעלה בגלגלת למעלה מהמוחין להיותו בחי' החיצוניות של אור המקיף הרוחני שלמעלה מעלה לאין קץ מפנימית המוחין.

solo el nivel exterior (jitsoniut); y el cráneo tiene una ventaja sobre el cerebro, pues es la dimensión exterior de la luz espiritual circundante, que es infinitamente más elevada que la dimensión interior del cerebro.

11 והנמשל מכל הנ"ל יובן למעלה בענין שרש התורה והמצות שהתורה מחכמה דאצילות נפקת ושרשה

מחכמה שבכתר שהוא בחי' פנימית והמצות הן מבחינת גלגלתא

Y lo que todo lo anterior ilustra se comprenderá en lo Alto, en relación con la raíz de la Torá y las mitzvot: la Torá emana de Jojmá del Mundo de Atzilut (Emanación), y su raíz está en Jojmá dentro de Kéter (la Corona), que es el nivel interior (pnimiut); mientras que las mitzvot provienen del nivel de Gulgalta,

שהוא חיצוניות הכתר וסובב ומקיף על המוחין אשר מצד היות החכמה בחי' פנימית וגלגלתא בחי' חיצוניות לכן מצד מעלה זו הפליגו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] בשבח התורה יותר מבמצות.

que es la dimensión exterior (jitsoniut) de Kéter y rodea y circunda los cerebros (mojin). Puesto que Jojmá es el nivel interior y Gulgalta es el nivel exterior, por esta ventaja nuestros Sabios, de bendita memoria, exaltaron la Torá más que las mitzvot.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] המעשה הוא העיקר כי הגלגלתא הוא חיצוניות של בחינת המקיף הרוחני

שלמעלה מעלה מבחינת פנימית המוחין (ועיי' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] בפ' אמור) (דפ"ח סע"ב [סוף עמוד ב]) בפ"י דנגיד ונפיק כו' על הראש כו'

Sin embargo, la acción es lo principal, pues Gulgalta es la dimensión exterior del nivel espiritual circundante, que está muy, muy por encima del nivel interior de los cerebros. (Véase también el Ramaz sobre la parashá de Emor) (folio 88, final del lado b), en su explicación de "que fluye y sale", etc., "sobre la cabeza", etc.;

וז"ל [וזה לשונן] כי גם כתר אריך נחשב מעולם א"ס כדרך כל כתר שמתייחס למה שלמעלה ממנו ועיקרו של אצילות מתחיל ממוחא סתימאה שהוא חכמה דאריך עכ"ל [עד כאן לשונן] וכמ"ש מזה בביאור ע"פ כי כיום הזה יכפר

Estas son sus palabras: "Pues también Kéter de Arij es considerado parte del mundo del Infinito (Ein Sof), como ocurre con todo Kéter, que se relaciona con lo que está por encima de él; y Atzilut propiamente dicho comienza con Moja Stimaá, que es Jojmá de Arij". Fin de la cita. Y sobre esto está escrito en la explicación de [el versículo] "Pues en este día expiará".

נמצא גולגלתא שהיא החיצוניות של בחינת כתר אריך היינו כתר שבכתר הוא מה"ט [מהאי טעמא] גבוה מבחי" חכמה שבכתר עם היותו בחי" פנימית.

De ello resulta que Gulgalta, que es la dimensión exterior de Kéter de Arij —es decir, Kéter dentro de Kéter—, es por esta razón más elevado que el nivel de Jojmá dentro de Kéter, aunque este último sea el nivel interior.

12 ועד"ז נתבאר בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות ד"ה והנה התורה כו' ע"ש. ולכן הגלגלתא הוא ג"כ בחי" מקיף על מו"ס [מוחא סתימאה]. ג ובה יובן ענין צאינה וראינה.

Del mismo modo se explica en la explicación sobre [el versículo] "Que traigan vestiduras reales", en el pasaje que comienza "Y he aquí, la Torá", etc.; véase allí. Por eso, Gulgalta también es un nivel circundante sobre Moja Stimaá. 3. Con esto se entenderá el sentido de "Salgan y contemplen".

כי הנה עונג הנשמות בגן עדן הוא מהשגת סודות התורה שעסקו בעולם הזה כנגלה ששרש הארה זו מבחינת ח"ס [חכמה סתימאה]

Pues el deleite de las almas en el Gan Edén proviene de aprehender los secretos de la Torá en los que se ocuparon en este mundo en su forma revelada; y la raíz de esta irradiación proviene de la Jojmá oculta (Jojmá Stimaá),

שהוא בחי" פנימית ונמשך בהשתלשלות רבות עד שמתגלה ג"כ לנשמה בגן עדן בבחי" פנימית ממש שמשגים ונהנים ע"כ אי אפשר לנשמה בגן עדן להשיג ולהתענג

que es la dimensión interior (pnimiut), y desciende a través de muchas etapas de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), hasta que también se revela al alma en el Gan Edén de una manera verdaderamente interior, de modo que la aprehende y disfruta de ella. Por lo tanto, es imposible que el alma en el Gan Edén aprehenda y encuentre deleite

מבחינת פנימית העונג ושכל הנעלם אם לא על ידי לבוש הנמשך מההלכות והמצוות שעסקו בעולם הזה וע"כ בעטרה שעטרה לו אמו כו' נאמר צאינה וראינה לצאת מבחינות הלבושים.

en la dimensión interior del deleite y del intelecto oculto, salvo por medio de una vestidura que descende de las leyes y las mitzvot en las que se ocuparon en este mundo. Por eso, respecto de "la corona con que su madre lo coronó", etc., se dice: "Salgan y contemplen": salir de los niveles de las vestiduras.

(ר"ל [רוצה לומר] אע"ג [אף על גב] דגלגלתא גבוה ממו"ס [ממוחא סתימאה] שהרי הוא בחינת כתר דאריך אך להיותה בחינת חיצוניות לכך יוכל לירד ולהתגלות למטה בלי לבוש משא"כ הפנימית וכנודע דחיצוניות העליון יורד למטה.

(Es decir: aunque Gulgalta es superior a Moja Stimaá, pues es el nivel de Kéter de Arij, sin embargo, por ser una dimensión exterior (jitzoniut), puede descender y revelarse abajo sin una vestidura; no ocurre así con la dimensión interior. Como es sabido, la dimensión exterior del nivel superior descende a un nivel inferior.

ואע"ג [ואף על גב] שהוא חיצוניות מבחי' העליונה יותר הרי אדרבה כל הגבוה גבוה יותר יוכל לירד ולהתגלות למטה יותר והיינו ע"י חיצוניות שלו. וכענין מ"ש במ"א בפ"י אל עליון גומל חסדים טובים שנה"י [שנצח הוד יסוד] שרשן מהכתר

Y aunque sea la dimensión exterior de un nivel más elevado, al contrario: cuanto más elevado es un nivel, más abajo puede descender y revelarse, y esto ocurre por medio de su dimensión exterior. Esto es semejante a lo escrito en otro lugar sobre el sentido de "D'os Supremo, que prodiga bondades": que Nétzaj (victoria), Hod (esplendor) y Yesod (fundamento) tienen su raíz en Kéter,

והיינו לפי שבחינת נה"י [נצח הוד יסוד] הם חיצוניות המשפיע היורד ומתגלה להמקבל וכח ירידה זו היינו מהכתר שלמעלה מהחכמה כו' ועמ"ש כה"ג [כהאי גוונא] בביאור ע"פ משה ידבר בענין תלת עלמין דנפקין מתיקונא קדמאה כו' ע"ש.

y esto se debe a que Nétzaj, Hod y Yesod son la dimensión exterior del que influye, que descende y se revela al receptor; y la fuerza para este descenso proviene de Kéter, que está por encima de Jojmá (sabiduría), etc. Véase también lo escrito en este sentido en la explicación sobre [el versículo] "Moshé hablaba", acerca de los tres mundos que surgen del primer tikún, etc.; véase allí.

ולכן להיות וראינה בעטרה א"צ [אין צריך / אינו צריך] ללבושים כו'. ועוד והוא העיקר כי הנה פי' וראינה הוא ע"ד מ"ש בביאור על פסוק חכלילי עינים בענין הסתכלות ז"א במצחא דא"א כי הראיה היא בחינת חיצונית משא"כ שארי כחות

Por eso, para "contemplar la corona" no se necesitan vestiduras, etc. Además, y este es el punto principal: el sentido de "y contemplen" es semejante a lo escrito en la explicación sobre el versículo "Sus ojos están enrojecidos [por el vino]", acerca de la mirada de Zeir Anpín (los atributos emocionales) sobre la frente (Mitzjá) de Arij Anpín: la visión es una facultad exterior, a diferencia de las demás facultades,

כמו כח החכמה או כח המדות כו' והענין כי להיות מסתכל במצחא דא"א שעל ידי זה מקבל ש"ע [ש"ע] נהורין כו' א"א כ"א על ידי עינים בחינות ראייה מבחוץ שאינו נכנס בפנים כו' (370)

como la fuerza de Jojmá o la fuerza de los atributos emocionales (midot), etc. La cuestión es que [Zeir Anpín] solo puede contemplar la Frente de Arij Anpín —por medio de lo cual recibe las 370 luces, etc.— a través de los ojos, el nivel de la visión desde afuera, que no penetra en el interior, etc.;

ע"ש והגם שהעינים הם גם כן מבחינת חכמה שהראיה היא מבחינת חכמה שלכך נק' החכמים עיני העדה. אלא שהעינים הם מבחינת נו"ה [נצח והוד] שבחכמה שנתלבשה בגשמיות.

véase allí. Y aunque los ojos también corresponden al nivel de Jojmá, pues la visión proviene del nivel de Jojmá, razón por la cual los sabios son llamados «los ojos de la congregación», no obstante, los ojos corresponden al nivel de Nétzaj y Hod dentro de Jojmá, que se ha revestido en lo físico.

מה שאין כן כח החכמה עצמה חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבחכמה כו' ולכן להיות הגילוי בז"א מבחינות מצחא שהוא סיומא דכתר אריך א"א להיות הגילוי בפנימית ממש בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] דז"א רק בבחינת עינים הסתכלות כו'.

No ocurre así con la fuerza misma de Jojmá, es decir, Jojmá, Biná y Daat dentro de Jojmá, etc. Por lo tanto, dado que la revelación en Zeir Anpín proviene del nivel de la Frente, que es el extremo de Kéter de Arij, la revelación no puede ser verdaderamente interior, en Jojmá, Biná y Daat de Zeir Anpín, sino solo a la manera de los ojos, mediante la contemplación, etc.

ועד"ז יובן כאן בפ"י וראינה בעטרה שאין התגלות זו כמו התגלות שמבחינת חכמה עילאה שנמשך בבחי' שכל והשגה לנשמות שבג"ע [שבגן עדן] בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] שלהן וע"כ צריך ללבוש כו'

De manera análoga, se comprenderá aquí el significado de «y contemplen la corona»: esta revelación no es como la revelación proveniente de la Jojmá suprema, que se proyecta como intelecto y comprensión en las almas del Gan Edén, dentro de su Jojmá, Biná y Daat, y por eso necesita una vestidura, etc.;

אבל גילוי שמבחי' זו לא ניתן ליהנות בו בהשגה כי הוא למעלה מכח ההשגה רק הגילוי בבחי' וראינה בעטרה בבחינת ראייה בעלמא ע"ד הנ"ל וע"כ א"צ [אין צריך / אינו צריך] ללבוש כו'

pero la revelación proveniente de este nivel no se concede para que se disfrute mediante la comprensión, pues está por encima de la capacidad de comprender; más bien, la revelación se da a la manera de «y contemplen la corona», como una mera visión, según se explicó arriba, y por eso no necesita una vestidura, etc.

ועיין מ"ש עוד מענין הסתכלות וראייה בד"ה ואתחנן אל ה' בפ"י ואראה את הארץ כו' ועו"ל [ועוד יש לומר] בזה ע"ד מ"ש במ"א בענין ג' בחינות מזון לבוש בית שהם ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע ומה שלמעלה מסוכ"ע

Y véase también lo escrito sobre el tema de la contemplación y la visión en el discurso que comienza «Y supliqué a D'os», acerca del significado de «y déjame ver la tierra», etc. También puede explicarse esto de acuerdo con lo escrito en otro lugar sobre los tres niveles de alimento, vestidura y morada, que corresponden a la luz que llena todos los mundos (memalé kol almin), la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin) y lo que está por encima de la luz que circunda todos los mundos.

והנה כמו"כ [כמו כן] באדם מזון הוא א"פ [אור פנימי] בחינת תורה לוכ לחמו בלחמי ולבושים נעשה ממעשה המצות ועל ידי לבושים אלו יוכל ליהנות ולקבל הארה מבחינת לבוש העליון של הקב"ה בחינת סוכ"ע.

Y asimismo ocurre en el hombre: el alimento es la luz interior (Or Pnimí), el nivel de la Torá, [como está dicho:] «Vengan, coman de mi pan»; y las vestiduras se forman mediante la práctica de las mitzvot. Por medio de estas vestiduras, él puede disfrutar y recibir una irradiación del nivel de la vestidura suprema del Santo, bendito sea, el nivel de la luz que circunda todos los mundos.

אך בחינת בעטרה שעטרה כו' הוא מה שלמעלה מבחי' סוכ"ע וא"כ הוא למעלה גם מבחי' לבוש מלכות של הקב"ה כ"א בחי' כתר מלכות בחי' מקיף למקיף.

Pero el nivel de «la corona con que [su madre] lo coronó», etc., es lo que está por encima de la luz que circunda todos los mundos. Por consiguiente, está incluso por encima del nivel de la vestidura real (levush maljut) del Santo, bendito sea; es más bien el nivel de la corona real (Kéter Maljut), un nivel que circunda incluso lo circundante.

וכיון שהוא למעלה משרש הלבושים א"כ לא שייך להיות וראינה בעטרה על ידי הלבושים. ולכן נאמר צאינה מהלבושים וראינה בעטרה כו'.

Y puesto que está por encima de la raíz de las vestimentas, no corresponde “contemplar la corona” a través de las vestimentas. Por eso se dice: “Salgan” de las vestimentas “y contemplen la corona”, etc.

ואפ"ל [ואפשר לומר] פי' צאינה ע"ד מ"ש במ"א בפ"י ובני ישראל יוצאים ביד רמה שיוצאים מן הכלי וגבול והוא בחינת נשיאת נפש לקיים מ"ש אליך ה' נפשי אשא והוא בחינת תשובה עילאה כו'

Puede decirse que el significado de “salgan” es semejante a lo que se explica en otro lugar acerca de “Y los hijos de Israel salieron con la mano en alto”: que salen de todo recipiente y límite. Este es el nivel de elevar el alma, para cumplir lo escrito: “A Ti, D'os, elevo mi alma”; y es el nivel de la teshuvá superior (retorno), etc.,

שהיא למעלה מהלבושים הנעשים על ידי מעשה המצות כנודע ועמ"ש סד"ה עד דלא ידעי בין כו' וסד"ה כי כארץ תוציא צמחה וסד"ה השמים כסאי גבי איזה בית אשר תבנו לי)

que está por encima de las vestimentas creadas mediante la práctica de las mitzvot, como es sabido. Véase también lo escrito al final del discurso que comienza “Hasta que no sepa distinguir entre”, etc.; al final del discurso que comienza “Pues como la tierra hace brotar su crecimiento”; y al final del discurso que comienza “Los cielos son Mi trono”, acerca de “¿Qué casa podrían construirme?”)

והנה בחינת העטרה וכתר הנ"ל הוא אשר הנשמות דווקא ממשיכים על ידי בחינת הביטול רצון בקיום המצות מעשיות

Ahora bien, el nivel de la corona y Kéter mencionados antes es lo que las almas atraen específicamente mediante la autoanulación (bitul) de la voluntad al cumplir las mitzvot prácticas.

ועל זה נאמר בעטרה שעטרה לו אמו שהוא מקור הנשמות שנקרא אמו ועמ"ש סד"ה יביאו לבוש מלכות אך

A esto se refiere lo dicho: “la corona con que su madre lo coronó”: [la madre] es la fuente de las almas, llamada “su madre”. Véase también lo escrito al final del discurso que comienza “Que traigan vestiduras reales”. Sin embargo,

הנה לא שהנשמות הם העושים מחדש ממש את העטרה הנ"ל כי הרי מבואר למעלה ששרש העטרה הנ"ל הוא בבחי' גלגלתא דא"א ששרשו מבחינת המקיף דסובב כל עלמין ולא שנמשכת מבחינת אימא לבד

no es que las almas creen de nuevo, efectivamente, la corona mencionada antes; pues se explicó arriba que la raíz de esta corona está en el nivel de Gulgulta de Arij Anpín, cuya raíz proviene del nivel circundante de la luz que circunda todos los mundos (sovev kol almin), y que no es atraída únicamente del nivel de Ima;

אלא רק בחינת המשכת העטרה להיות כתר ומקיף על ראשו שהן י"ס [י ספירות] דאצילות כו' הוא אשר תלוי בהנשמות שהן ממשיכין להיות ניתן הכתר מלכות בראשו.

sino que solo dependen de las almas la atracción de la corona, para que sea una corona y una [luz] circundante sobre su cabeza —las diez Sefirot del Mundo de Atzilut (Emanación)—, etc.; ellas la atraen para que se coloque la corona real sobre su cabeza.

ע"ד דוגמא מנוהג שבעולם הכתר והעטרה שנותנים על ראש המלך בשר ודם בעת שמכתירים אותו שהנה הכתר והעטרה זו הרי מכבר ומקודם היתה עשויה על ידי הבעל מלאכה היודע לעשותה.

A modo de ejemplo, según la costumbre del mundo, la corona y la diadema que se colocan sobre la cabeza de un rey de carne y sangre cuando lo coronan: esa corona y diadema ya habían sido confeccionadas mucho antes por el artesano experto en hacerlas.

כ"א ענין שמעטרים אותו הוא נתינתה על ראש המלך וכמ"ש ואשר ניתן כתר מלכות בראשו.

Más bien, el acto de coronarlo consiste en colocarla sobre la cabeza del rey, como está escrito: “y sobre cuya cabeza fue puesta la corona real”.

וכך הוא עד"מ למעלה פירוש וענין בעטרה שעטרה לו אמו. שהמשיכו העטרה והכתר כביכול מא"א
[מאריך אנפין] להיות נמשך על י"ס [י ספירות] דאצילות כו'

Así es, a modo de analogía, arriba. El significado y sentido de “la corona con que su madre lo coronó” es que hicieron descender la corona y Kéter, por así decirlo, desde Arij Anpín, para que se extendiera sobre las diez Sefirot de Atzilut, etc.,

ע"ס [עשר ספירות] דז"א (ועמ"ש בפרשה במדבר סיני בביאור ע"פ שאו וגוי לגולגלתם מענין המשכת
הכתר לז"א בשבועות וע' במק"מ [במקדש מלך] פ' אחרי) (בדף ס"ו ע"ב) גבי בעטרה שעטרה לו אמו מ"ש
בשם ספר עמק המלך:

las diez Sefirot de Zeir Anpín. (Y véase lo escrito en la parashá de Bamidbar Sinai, en la explicación de [el versículo] “Cuenten, etc., ... según sus cabezas (legulgelotam)”, acerca del descenso de Kéter a Zeir Anpín en Shavuot; y véase en Mikdash Melej, parashá de Ajarei) (folio 66, lado b), sobre “la corona con que su madre lo coronó”, lo que escribe en nombre del libro Emek HaMelej.

13 ד וזהו ענין ומדבר מתנה. ומבואר למעלה הענין כי הגם כי זאת התורה אדם שהתורה היא בחינת
אדם דאורייתא מחכמה נפקת מ"מ היינו בבחינת יציאתה מהעלם אל הגילוי

4. Y este es el sentido de “y desde el desierto, un regalo”. El asunto se explicó arriba: aunque “Esta es la Torá: un hombre (adam)”, pues la Torá es el nivel de “hombre”, ya que “la Torá emana de Jojmá (sabiduría)”, esto se refiere, sin embargo, a su salida de lo oculto hacia lo revelado;

אבל שרשה ויסודתה העליון שממנו לוקחה כתיב ומדבר מתנה מדבר הוא בחי' עליונה למעלה מבחי'
אדם

pero de su raíz y fundamento supremos, de los cuales fue tomada, está escrito: “y desde el desierto, un regalo”. El desierto es un nivel supremo, por encima del nivel de “hombre”,

כי במדבר כתיב אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם כו' שהוא למעלה מעלה מבחינת אדם העליון
שעל הכסא ומשם נמשך להיות בחי' כתר על הראש ומוחין.

pues acerca del desierto está escrito: “por el que ningún hombre pasó, y donde ningún ser humano (adam) habitó”, etc.; está muy, muy por encima del nivel del “hombre” supremo sobre el trono, y de allí se extiende para convertirse en el nivel de una corona (Kéter) sobre la cabeza y en los mojin (intelecto).

14 וזהו ענין בעטרה שעטרה לו כו'. והענין ע"ד מ"ש בספרא דצניעותא רפ"ב ביקירותא ההיא כתיב לא

עבר בה איש

Y este es el sentido de "la corona con que [su madre] lo coronó", etc. El asunto se entiende a partir de lo escrito en Sifra DeTzniuta, al comienzo del capítulo 2: "De aquella preciosidad está escrito: 'por donde no pasó ningún hombre'

ולא ישב אדם שם לבר הוא ובז"ה [ובזוהר הרקיע] בשם האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] כ' [כתב] וז"ל [וזה לשונו]
פי' אדם הוא בז"א ולא בא"א ואף בז"א אינו נקרא אדם

y donde no habitó ningún ser humano (adam): es exterior a él". Y en Zohar HaRakia escribió en nombre del Arizal; estas son sus palabras: "El significado es que 'adam' se refiere a Zeir Anpín (los atributos emocionales), pero no a Arij Anpín; e incluso en Zeir Anpín no se lo llama 'adam'

אלא מהחוטם ואילך כמ"ש באד"ר [באדרא רבא] [דקל"י ע"ב] עכ"ל [עד כאן לשונו] ובאד"ר [ובאדרא רבא] שם כ'
[כתב] דבחינת מצחא דא"ק [דאדם קדמון] הוא מבחינת כי לא אדם הוא כו' ע"ש

excepto desde la nariz hacia abajo, como está escrito en Idra Rabá (folio 136, lado b)". Fin de la cita. Y allí, en Idra Rabá, está escrito que el nivel de la Frente (Mitzjá) de Adam Kadmon corresponde al nivel de "pues Él no es un hombre (adam)", etc.; véase allí.

והענין דהנה השתלשלות ע"ס [עשר ספירות] דאצילות הבאים בבחינת ק' קוין חח"ן [חכמה חסד נצח] מימין
בג"ה [בינה גבורה הוד] משמאל דת"י [דעת תפארת יסוד] באמצע הוא הנקרא פרצוף האדם למעלה ועל זה נאמר

El asunto es que la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut) de las diez Sefirot del Mundo de Atzilut (Emanación), que se manifiestan en tres líneas —Jojmá, Jésed y Nétzaj a la derecha; Biná, Guevurá y Hod a la izquierda; Daat, Tiféret y Yesod en el centro—, es lo que se denomina la configuración (partzuf) del "hombre" de lo alto. Y acerca de esto se dice:

ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם מה שאין כן בבחי' כתר שהוא למעלה עדיין מבחי' התחלקות
והשתלשלות ולאו מכל אינון מדות איהו כלל נאמר בו

"y sobre la semejanza del trono, una semejanza con apariencia de hombre". Esto no es así en el nivel de Kéter (la Corona), que todavía está por encima de la división y de la cadena descendente de los mundos (hishtalshelut), y "Él no es en absoluto ninguna de esas cualidades"; de él se dice:

כי לא אדם הוא להנחם ועמ"ש מזה במ"א ע"פ זכור את יום השבת ולכן נאמר שבח"י מצחא שהוא כלי לגילוי הרצון הוא בחינת שלמעלה מבחינת אדם

"pues Él no es un hombre, para que se arrepienta". Y véase lo escrito sobre esto en otro lugar, acerca del versículo "Recuerda el día de Shabat". Por eso se dice que el nivel de la Frente, que es una vasija para la revelación de la voluntad, está por encima del nivel de "hombre".

ויוכן ע"ד דוגמא באדם התחתון הנה עיקר פרצוף האדם הוא מן החוטם ואילך למטה שלכך ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שאין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם (כמ"ש במשנה סוף מסכת יבמות).

Esto se entenderá mediante un ejemplo tomado del hombre de abajo: la parte principal del rostro de una persona va desde la nariz hacia abajo. Por eso nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron que solo se puede dar testimonio sobre un rostro con nariz (como está escrito en la Mishná, al final del tratado de Yevamot).

והענין הוא כי מן החוטם ולמטה נמשך האור והחיות בבחינת התחלקות המדרגות והתכללותן שזהו עיקר בחינת אדם

El asunto es que desde la nariz hacia abajo se extienden la luz y la fuerza vital (jayut) de un modo que implica la división de los niveles y su interinclusión; esto constituye la esencia del nivel de "hombre",

כמו שני נקבי החוטם תרין עיינין תרין אודנין תרין ידין וגופא תרין רגלין כו' שהן בחי' הכלים לבחי' רוחניות החיות פנימי הבא בהתחלקות מעשר כחות חב"ד [חכמה בינה ודעת]

como las dos fosas nasales, los dos ojos, los dos oídos, las dos manos, el torso y las dos piernas, etc., que son las vasijas para la fuerza vital espiritual e interior, que llega dividida según los diez poderes: Jojmá (sabiduría), Biná (entendimiento) y Daat (conocimiento),

חג"ת [חסד גבורה תפארת] נהי"ם [נצח הוד יסוד מלכות] והן הן תרין עיינין הם כלים לבחי' גילוי האור מהחכמה שהחכמים נקראים עיני העדה ומתחלק לתרין עיינין לקו הימין וקו השמאל וכן עד"ז תרין אודנין מבחינת בינה.

Jésed (bondad), Guevurá (contención) y Tiféret (belleza), Nétzaj (victoria), Hod (esplendor), Yesod (fundamento) y Maljut (soberanía). Y estos son precisamente los poderes: los dos ojos son vasijas para la revelación de la luz de Jojmá, pues a los sabios se los llama "los ojos de la congregación"; y esta se divide entre los dos ojos, que corresponden a la línea derecha y la línea izquierda. Del mismo modo, los dos oídos corresponden al nivel de Biná.

15 ודרועא ימינא הוא בחי' חסד. דרועא שמאלא בחינת גבורה. נו"ה [נצח והוד] תרין שוקין כו' שכולם הם

בבחינת התחלקות כל אחד בכלי בפ"ע [בפני עצמו] וגם בבחינת התכללות

El brazo derecho es el nivel de Jésed (bondad); el brazo izquierdo, el nivel de Guevurá (contención); Nétzaj y Hod, los dos muslos, etc. Todos ellos se encuentran en un estado de división, cada uno en su propia vasija, y también en un estado de inclusión mutua,

דהיינו התקשרות והתחברות כל האברים זל"ז [זה לזה] ע"י גידין ועורקין כו' וזהו בחי' התיקון וע"כ בבחי' זו יש ריבוי שינויים פעמים התכללות בענין שהחסד גובר ופעמים להיפוך

es decir, la unión y conexión de todos los miembros entre sí por medio de tendones y venas, etc. Este es el nivel de tikún (rectificación). Por eso, en este nivel hay muchos cambios: a veces la inclusión mutua se da de tal modo que prevalece Jésed, y otras veces ocurre lo contrario;

וכן בשאר הכוחות ולפי שינויי אופן ההתכללות בפנימית הכוחות כך יהי' [יהיה] השינוי ניכר בחיצוניות בפרצוף פנים שלפעמים יאדימו פניו ופעמים ילבין.

y lo mismo sucede con los demás poderes. Según los cambios en la manera en que se incluyen mutuamente en la dimensión interior (pnimiut) de los poderes, así también el cambio se hará perceptible en el exterior (jitzoniut), en el rostro: a veces su rostro se enrojece y otras veces palidece.

וע"כ בפנים דוקא ניכר שינוי פרצוף אדם זה מחבירו שאין אחד דומה לחבירו כו' ע' [עיינ] במשנה ספ"ד [סוף פרק ד'] דסנהדרין.

Por eso, es específicamente en el rostro donde se percibe la diferencia entre los rasgos de una persona y los de otra, pues nadie se parece a otra persona, etc.; véase la Mishná, al final del capítulo 4 de Sanhedrin.

משא"כ בחינת מצחא נקרא כי לא אדם הוא (אף על גב דבכרייתא ביכמות שם איתא פרצוף פנים ולא פדחת אין מעידין כו')

En cambio, el nivel de la Frente se llama "pues Él no es un hombre". (Aunque en la baraita de Yevamos allí se afirma: "el rostro, pero no la frente: no se puede dar testimonio", etc.,

הרי שההכרה תלויה גם כן במצח היינו כמ"ש התוס' [התוספות] רפ"ח דכורות שיש דבר באדם שמכירים על ידו את הפנים והיינו פדחת שנקרא הכרת פניהם שבו ועל ידו מכירים את הפנים.

lo cual demuestra que el reconocimiento depende también de la frente; esto concuerda con lo que escriben los Tosafot al comienzo del capítulo 8 de Bechoros: que hay algo en la persona por medio de lo cual se reconoce el rostro, a saber, la frente, que se llama "el reconocimiento de su rostro", en la que y por medio de la cual se reconoce el rostro.

אבל ודאי שאינו מגוף הפנים ובקה"ע [ובקרנן העדה] בירושלמי ביבמות שם ר"ל [רוצה לומר] דהמשנה והברייתא פליגי והניח בצ"ע [בצריך עיון]. אבל זהו נגד הגמרא שלנו ביבמות שם דהברייתא והמשנה עולה בקנה אחד וכדמייתי גם כן עובדא דאבא בר מניומי כו'

Pero ciertamente no forma parte del rostro mismo. Y el Korban HaEdah sobre el Talmud de Jerusalén, en Yevamos allí, quiere decir que la Mishná y la baraita discrepan, y dejó el asunto sin resolver. Pero esto contradice nuestro Talmud en Yevamos allí, donde la baraita y la Mishná concuerdan plenamente, como también lo demuestra el relato de Abba bar Manyumi, etc.,

ונגד הש"ס [הששה סדרים] דכורות שם ונגד כל הפוסקים ואעפ"כ [ואף על פי כן] אין מכ"ז [מכל זה] שום סתירה למ"ש בזהר והאר"ז [והאר"י זכרוננו לברכה] דכוונת הזהר היינו רק שאינו מכלל פרצוף פנים ולכן נקי כי לא אדם הוא אבל מ"מ על ידו מכירים את הפנים)

y también contradice el Talmud en Bechoros allí y a todos los decisores de la halajá. Sin embargo, nada de esto contradice lo escrito en el Zohar y por el Arizal, pues la intención del Zohar es únicamente que la frente no forma parte del rostro; por eso se la llama "pues Él no es un hombre". No obstante, por medio de ella se reconoce el rostro.)

ששם אין התחלקות עדיין לבי בחי כמו תרין עינין כו' והיינו לפי שהמצח הוא הכלי לבחי הרצון שלמעלה מהחכמה וכמ"ש והיה על מצחו תמיד לרצון (כמ"ש בדי"ה ועשית ציץ כו')

Pues allí todavía no hay una división en dos niveles, como los dos ojos, etc. Esto se debe a que la frente es la vasija del nivel de la voluntad, que está por encima de Jojmá (sabiduría), como está escrito: "Y estará siempre sobre su frente, para favor (ratzón)" (como está escrito en el discurso que comienza "Y harás una placa frontal", etc.).

והוא בחי הנקי רעוא דכל רעוין שהוא למעלה עדיין מהתחלקות ע"ד לית שמאלא בהאי עתיקא.

Y este es el nivel llamado "la voluntad de todas las voluntades", que todavía está por encima de toda división, en consonancia con "no hay izquierda en este Atiká".

והגם שעיקר בחי' זו הוא במצחא דא"א מ"מ גם במצחא דז"א מאיר בחי' זו שהמצח הוא הרצון ע"ד גלגלתא דחפיא על מוחא כו'

Y aunque este nivel se encuentra principalmente en la frente de Arij Anpín, no obstante, también ilumina en la frente de Zeir Anpín (los atributos emocionales), pues la frente es la voluntad, en consonancia con "Gulgaltá que cubre el cerebro", etc.

ולכן בבחי' זו נאמר כי לא אדם הוא להנחם שאין שייך שם שינויים כמו בבחי' אדם ששם יש שינויים פעמים החסד גובר ופעמים להפך משא"כ בבחינת מצח הרצון כו' וכמ"ש אני הוי' לא שנית.

Por eso, acerca de este nivel se dice: "porque Él no es un hombre como para arrepentirse": allí no se aplican los cambios como en el nivel de "hombre", donde hay cambios: a veces prevalece Jésed y otras veces lo contrario. Pero no sucede así en el nivel de la frente, la voluntad, etc., como está escrito: "Yo, D'os, no he cambiado".

16 וע"כ גם באדם למטה המצח הוא תמיד במדרגה א' ואין ניכר בו שינויים כמו בפנים.

Por lo tanto, también en el hombre de abajo, la frente está siempre en un mismo nivel, y en ella no se perciben cambios como en el rostro.

ולכן נק' בחי' מצחא מדבר בארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם שהוא למעלה מבחי' אדם ונקרא מדבר

Por lo tanto, el nivel de la frente es llamado "desierto... tierra por la que ningún hombre pasó y donde ningún ser humano (adam) habitó", pues está por encima del nivel de "hombre"; y es llamado "desierto".

כמו המדבר שאין בו זריעה וצמיחה כך בבחי' זו אין שייך זריעה וצמיחה שהן שינויים קטנות וגדלות וע"כ המצח הוא פנוי מהשערות ואינן צומחים בו שערות.

porque, así como en un desierto no hay siembra ni crecimiento, tampoco en este nivel se aplican la siembra y el crecimiento, que son cambios de pequeñez (katnut) y grandeza (gadlut). Por lo tanto, la frente está libre de cabello y no crece en ella cabello alguno.

ולכן התורה שנמשך מבחי" רצון העליון רעוא דכל רעוין דא"א. נאמר בה וממדבר מתנה אלא שהתגלותה הוא בבחינה אדם כנ"ל (ועיין באדר"ז [באדרא זוטא] דף רפ"ח ע"ב מענין מצחא ובע"ח [ובעץ חיים] שער א"א פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד]).

Por lo tanto, respecto de la Torá, que procede del nivel de la voluntad suprema, "la voluntad de todas las voluntades" de Arij Anpín, se dice: "y del desierto, un regalo"; solo que su revelación tiene lugar en el nivel de "hombre", como se mencionó antes. (Véase también Idra Zuta, folio 288, lado b, acerca de la frente, y Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, capítulo 14.)

וכמ"כ [וכמו כן] יובן בעבודת ה' בכל נש"י [נשמות ישראל] שנקרא"י [שנקראים] גם כן בשם אדם וכמ"ש נעשה אדם בצלמנו כו'. אדם אתם.

Y asimismo se comprenderá en el servicio a D'os de todas las almas de Israel, que también son llamadas "hombre (adam)", como está escrito: "Hagamos al hombre a nuestra imagen", etc., [y] "Ustedes son hombre (adam)".

ולכן כמו שבבחינת אדם העליון יש גם כן בחינת א' שנקרא כי לא אדם הוא וזהו מבחינת מצחא ולמעלה כנ"ל בשם האדרא והאריז"ל [והאריז"ל זכרנו לברכה].

Por lo tanto, así como en el "hombre" supremo hay también un nivel llamado "pues Él no es hombre", que corresponde al nivel de la frente y hacia arriba, como se mencionó antes citando la Idra y al Arizal,

כך הוא ג"כ בהנשמה כי בחינת אדם הן עשר ספ"י [ספירה / ספירות] שבנפש האלקית שהיא כלולה מע"ס [מעשר ספירות] היינו הביטול וההשגה דחוי"ב [דחכמה ובינה] ואהוי"ר [ואהבה ויראה] ושאר מדות שכלב.

así también sucede con el alma. Pues el nivel de "hombre" son las diez Sefirot del alma divina, que está compuesta por diez Sefirot: a saber, la autoanulación (bitul) y la aprehensión de Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento), el amor y el temor, y los demás atributos emocionales (midot) del corazón.

17 והנה יש בהן שינויים רב ים לפעמים הן בקטנות ולפעמים הן בגדלות. וכן בבחינת התשובה ולב נשבר לפעמים הוא מעומקא דליבא ולפעמים שאין הלב נשבר כו'

Ahora bien, en ellos hay muchos cambios: a veces están en un estado de pequeñez (katnut) y a veces en un estado de grandeza (gadlut). Así también ocurre con la teshuvá (retorno) y con el corazón quebrantado: a veces proviene de lo profundo del corazón y a veces el corazón no está quebrantado, etc.,

ולא סליק ביה נהורא דנשמתא בזמן ההוא מצד גשמיות הגוף וחומריותו שנעשה מסך מבדיל כו' והוא y "la luz del alma no se eleva en él" en ese momento, debido a la materialidad y la tosquedad del cuerpo, que se convierte en una pantalla divisoria, etc. Y esto es

כמו עד"מ השינויים שנמצא בגשמיות בפרצוף פנים של האדם מאודם ללובן כו' (ועמ"ש בפ"י ורחל היתה יפת תאר בד"ה אם לא תדעי לך היפה בנשים כו').

como, a modo de analogía, los cambios que se encuentran físicamente en el rostro de una persona, de rojo a blanco, etc. (Y véase lo escrito acerca del significado de "Y Rajel era hermosa de aspecto", en el discurso que comienza "Si no lo sabes, oh la más bella entre las mujeres", etc.)

אמנם יש בהנשמה עוד בחינה שלמעלה מעשר כחות הנ"ל שראשיתן חו"ב [חכמה ובינה] כו' והוא בחי' הביטול ומס"נ [ומסירות נפש] בבחי' עצמיות הרצון שלמעלה מהשכל כנודע דאית רצון ואית רצון כו'

Sin embargo, hay en el alma otro nivel, por encima de las diez facultades mencionadas antes, que comienzan con Jojmá (sabiduría) y Biná (entendimiento), etc.: el nivel de la autoanulación (bitul) y del autosacrificio (mesirut néfesh) en la esencia misma de la voluntad, que está por encima del intelecto. Como es sabido, hay voluntad y hay voluntad, etc.,

וכמ"ש ע"פ ויקהל משה והיינו דרצון זה שרשו מבחינת רצון העליון שלמעלה מהשכל המושג ולכן נקרא ישראל לי ראש.

como está escrito acerca del versículo "Y Moshé congregó". Es decir, esta voluntad tiene su raíz en el nivel de la voluntad suprema, que está por encima del intelecto comprensible; por eso Israel es llamado "li rosh" ("una cabeza para Mí").

ראש היינו בחי' גלגלתא דחפ"א על מוחא ועמ"ש בפ' שלח בד"ה אני כו' אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ [מארץ מצרים] כו'

"Cabeza" es el nivel de Gulgulta, que cubre el cerebro. Y véase lo escrito en la parashá Shelaj, en el discurso que comienza "Yo, etc., que los saqué de la tierra de Egipto", etc.,

ועמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן ובבחי' זו אין שייך שינויים כלל וכדכתיב וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא כו'

y véase lo escrito en el discurso que comienza "Miren, pongo ante ustedes". En este nivel no se aplica ningún cambio, como está escrito: "Y también la Eternidad de Israel (Nétzaj) no mentirá", etc., "pues Él no es un hombre", etc.

נצח ומצח הכל בחי' אחת ועיין בס"ש"ב [בספר של בינונים] פרק י"ט ובחי' זו מעורר למעלה גי'כ בבחי' כתר ומקיף דאצילות והנה שם כחשכה כאורה ממש.

Nétzaj y metzaj (frente) son un mismo nivel; y véase Sefer Shel Beinonim, capítulo 19. Este nivel también despierta arriba el nivel de Kéter (la Corona) y la luz circundante (makif) del Mundo de Atzilut (Emanación), y allí "la oscuridad es exactamente como la luz".

וע"כ הזדונות נהפכים לזכויות ממש (ועמ"ש בביאור ע"פ וקבל היהודים וקבל לשון יחיד כו' ע"ש):

Por lo tanto, los pecados deliberados se transforman realmente en méritos. (Y véase lo escrito en la explicación sobre [el versículo] "Y los judíos aceptaron", donde "aceptaron" está en singular, etc.; véase allí.)

18 ה והנה עם כל הנ"ל יובן גם כן מ"ש על פי שוש תשיש דעל ידי שמחה של מצוה ממשיכים שאפילו כשכנסת ישראל היא בבחי' עקרה רק שהתעל"ע [שהתעוררת דלעילא] נמשך מעצמו עכ"ז [עם כל זה] תהיה יולדת זכר כו' ע"ש.

5. Ahora, a la luz de todo lo dicho, también se entenderá lo escrito sobre el pasaje "La estéril se alegrará sin duda": que mediante la alegría de una mitzvá se atrae [una luz tal que], incluso cuando Knesset Israel (la Congregación de Israel) se encuentra en el estado de "la estéril", y el despertar desde arriba se produce por sí solo, aun así dará a luz un varón, etc.; véase allí.

19 ויובן בהקדים לבאר עוד ענין שייכות וקשר ההקדמה הראשונה שנתבאר למעלה מענין ב' בחי' אתערותא דלעילא להקדמה השניי מענין ההפרש שבין תורה למצות.

Esto se comprenderá explicando primero con mayor amplitud la conexión y el vínculo entre la primera premisa, expuesta arriba, acerca de los dos niveles del despertar desde arriba, y la segunda premisa, acerca de la diferencia entre la Torá y las mitzvot.

והענין כמו שבתורה ומצות יש מעלה יתירה בתורה מבמצות ויש מעלה יתירה במצות מבתורה. כמ"כ [כמו כן] עד"ז ומעין זה הוא גי'כ בענין ב' בחינת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הנ"ל.

La explicación es la siguiente: así como en la Torá y las mitzvot hay una ventaja particular de la Torá sobre las mitzvot y una ventaja particular de las mitzvot sobre la Torá, del mismo modo, en forma análoga, sucede también con los dos niveles del despertar desde arriba mencionados anteriormente.

היינו שעם היות אשר התעלל"ע [האתערותא דלעילא] הנמשך ע"י אתעלל"ת [אתערותא דלתתא] הוא בחי' הארה פנימית מא"ס ב"ה ולמעלה מעלה מבחי' אתעלל"ע [אתערותא דלעילא] המאיר תמיד ממילא ומאצמו לצורך חיות העולמות שהוא רק גילוי הארה חיצונית.

Es decir, aunque el despertar desde arriba que se atrae por medio de un despertar desde abajo es una radiación interior del Infinito (Ein Sof), bendito sea, y está muy, muy por encima del despertar desde arriba que brilla constantemente, por sí mismo y espontáneamente, para sustentar la fuerza vital de los mundos —que es solo la revelación de una radiación exterior—,

אעפ"כ [אף על פי כן] שרש ומקור אתעלל"ע [אתערותא דלעילא] זו הנמשך מעצמו הוא ממקום גבוה יותר. מאחר שהוא נמשך מעצמו

sin embargo, la raíz y la fuente de este despertar desde arriba que se atrae por sí mismo provienen de un lugar más elevado. Puesto que se atrae por sí mismo,

כמו שהיה מתחלת הבריאה שנמשך מבחי' כי חפץ חסד הוא הרי א"כ שרשה נמשך מבחי' העצמות ממש אשר אין אתערותא דלתתא מגעת שם כלל רק

como sucedió al comienzo de la creación, cuando se atrajo del nivel de “pues Él desea la bondad”, entonces su raíz proviene del nivel de la Esencia misma, al que el despertar desde abajo no llega en absoluto, sino solo

כי חפץ חסד הוא וע' בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] דרוש ב' בפ"י כד סליק ברעותיה כו'.

“pues Él desea la bondad”. Véase Etz Chaim, Sha'ar Mayin Nukvin uMayin Duchrin, discurso 2, sobre la explicación de “Cuando surgió en Su voluntad”, etc.

20 וזהו ענין שנאמר אחר המבול עוד כל ימי הארץ זרע וקציר כו' יום ולילה לא ישבתו.

Y este es el sentido de lo dicho después del Diluvio: “Mientras perdure la tierra, no cesarán la siembra y la cosecha, etc.; ... el día y la noche no cesarán”.

דהיינו שבחי' זו דחיות העולמות לא תהי' [תהיה] נפסקת לעולם אף אם ח"ו [חס ושלום] לא אכשור דרי מטעם הנ"ל דשרשה נמשך מבחי' שאין אתעלל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כלל.

Es decir, este nivel —la fuerza vital de los mundos— nunca cesará, incluso si, D'os no lo permita, las generaciones no son meritorias, por la razón mencionada arriba: su raíz se extiende desde un nivel al que el despertar desde abajo no llega en absoluto.

21 ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית וסד"ה חייב אינש לבסומי בפוריא בענין פ"י התירוץ שנוי [שנוכר]

במדרש על הקושיא איך הקב"ה מוריד גשמים ומצמיח דשאים בשבת כו'

Y vean lo escrito en el discurso que comienza "Al director, sobre la Sheminit", y al final del discurso que comienza "La persona está obligada a embriagarse en Purim", acerca del sentido de la respuesta mencionada en el Midrash a la pregunta de cómo el Santo, bendito sea, hace caer la lluvia y crecer la hierba en Shabat, etc.;

ע"ש דמהתירוץ מובן שמקור ושרש האור וחיות העולמות נמשך ממקום שלמעלה אפילו מבחינת שבת והשבת הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הנמשך על ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דכל ששת ימי המעשה.

véase allí. Pues de la respuesta se entiende que la fuente y raíz de la luz y la fuerza vital de los mundos se extiende desde un lugar que está por encima incluso del nivel de Shabat; y Shabat es el despertar desde arriba que se extiende por medio del despertar desde abajo de los seis días de trabajo.

א"כ מבואר מזה דשרש אור וחיות העולמות הוא מבחי' שלמעלה מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא] זו שעל ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דהיינו מבחי' שאין שייך שם כלל מעלה ומטה כו'.

Si es así, de esto se desprende que la raíz de la luz y la fuerza vital de los mundos proviene de un nivel que está por encima de este despertar desde arriba que se produce por medio de un despertar desde abajo; es decir, de un nivel en el que las nociones de arriba y abajo no se aplican en absoluto, etc.

ועיין מ"ש במ"א בביאור מאמר הזהר פ' וירא (דק"יב ע"א) ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי כו'

Y vean lo escrito en otro lugar, en la explicación del pasaje del Zohar, Parshas Vayeira (folio 112, lado a), sobre [el versículo] "Y, además, ella es ciertamente mi hermana, hija de mi padre", etc.:

איך דרך כלל שרש היחוד תמידי נקרא זיווג דא"א [דאבא ואימא] והיחוד דלהוליד נשמות חדשות נקרא ע"ש זיווג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כו' והוא הנמשך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דייקא.

cómo, en términos generales, la raíz de la unión constante se denomina unión de Aba e Ima (Jojmá y Biná), mientras que la unión destinada a engendrar almas nuevas se denomina unión de Zeir Anpín (los atributos emocionales) y Nukvá (lo femenino / Maljut), etc.; y esta última es la que se extiende específicamente por medio de un despertar desde abajo.

22 וכן נתבאר עוד במ"א בביאור ע"פ והיה לכם לציצית בפ"י קדושתו למעלה מקדושתכם היינו שיש

אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]

Así también se explica más adelante, en otro lugar, en la explicación sobre [el versículo] “Y será para ustedes como tzitzit”, acerca del significado de “Mi santidad está por encima de la santidad de ustedes”: que existe un despertar desde arriba que se produce por medio de un despertar desde abajo,

וזהו פ"י קודשתכם ויש אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] קודם אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] להעלות ממטה

למעלה ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] זו גדלה מעלתה מאד מאותה שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין

אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יכולה להגיע אליה

y este es el significado de “la santidad de ustedes”. También existe un despertar desde arriba anterior al despertar desde abajo, para elevar desde abajo hacia arriba; y este despertar desde arriba es de una virtud mucho mayor que el que se produce por medio de un despertar desde abajo, pues el despertar desde abajo no puede alcanzarlo.

וכמאמר הבעש"ט [הבעל שם טוב] נ"ע [נשמתי עדן] על הבת קול שמכרזת שהם הרהורי תשובה והם באים

מלמעלה שאין אדם עושה מאומה מצד עצמו והיינו כי חפץ חסד הוא.

Como en la enseñanza del Baal Shem Tov, de bendita memoria, acerca de la voz celestial (bat kol) que proclama: que estos son pensamientos de teshuvá (retorno), y que vienen desde arriba, pues la persona no hace absolutamente nada por iniciativa propia; y esto es “pues Él desea la bondad”.

23 וזהו ענין קדושתו למעלה מקדושתכם. ועמ"ש ג"כ במ"א בד"ה לסוסתי בפ"י ואתם תחרישון כו' לא

תתערון מידי כו'

Y este es el significado de “Mi santidad está por encima de la santidad de ustedes”. Véase también lo escrito en otro lugar, en el discurso que comienza “A una yegua”, sobre el significado de “y ustedes guardarán silencio”, etc., “no despertarán nada”, etc.;

ע"ש והנה מכ"ז [מכל זה] מבואר שאתעדל"ע [שאתערותא דלעילא] הנמשך מעצמו לעורר אתעדל"ת [אתערותא

דלתתא] גדלה מעלתה מאותה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא].

véase allí. Ahora bien, de todo esto se explica que el despertar desde arriba que se suscita por sí mismo para despertar el despertar desde abajo tiene una virtud mayor que aquel despertar desde arriba que se produce por medio de un despertar desde abajo.

24 ובאמת בכמה מקומות מבואר בהיפך שהתעלל"ע [שהתעלל"ע דלעילא] שנמשך ע"י אתעלל"ת [אתעלל"ת

דלתתא] גבוה יותר וזהו ענין אשה מזרעת תחלה יולדת זכר כו' ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ אלה מסעי.

En verdad, en varios lugares se explica lo contrario: que el despertar desde arriba que se atrae por medio de un despertar desde abajo es más elevado. Este es el sentido de "la mujer aporta su simiente primero y da a luz un varón", etc. Y véase lo escrito en otro lugar, en la explicación sobre [el versículo] "Estos son los viajes":

שהתעלל"ע [שהתעלל"ע דלעילא] שלפני אתעלל"ת [אתעלל"ת דלתתא] הוא רק בחינת הארה חיצונית וע"ד

וימינו תחבנקי אבל אתעלל"ע [אתעלל"ע דלעילא] שאחר התעלל"ת [התעלל"ת דלתתא] הוא המשכה בחי

פנימית להיות מזה הולדה כו'.

que el despertar desde arriba que precede al despertar desde abajo es solo una radiación exterior, a semejanza de "y Su diestra me abraza"; pero el despertar desde arriba que sigue al despertar desde abajo es una atracción de la dimensión interior, para que de ella pueda producirse un nacimiento, etc.

אך הענין דשניהם אמת דשרש ומקור אתעלל"ע זו שנמשך מעצמו נמשך מבחי' כי חפץ חסד הוא

דהיינו ממקום שאין אתעלל"ת [אתעלל"ת דלתתא] מגעת שם כלל

Pero el asunto es que ambas cosas son ciertas. La raíz y la fuente de este despertar desde arriba, que se atrae por sí mismo, proceden del nivel de "pues Él desea la bondad"; es decir, de un lugar al que el despertar desde abajo no llega en absoluto;

אך מ"מ ההמשכה הוא רק בחי' חיצונית לבד אלא שהיא חיצונית מבחינה עליונה ביותר וכמבואר שם

בד"ה למנצח על השמינית ג"כ בענין שרש חיות העולמות שהוא מבחינת א"ק [אדם קדמון] כו'.

sin embargo, la atracción es solo de un nivel exterior, aunque se trata de la dimensión exterior de un nivel sumamente excelso. Así también se explica allí, en el discurso que comienza "Al director, sobre la Sheminit", respecto de la raíz de la fuerza vital de los mundos: que procede del nivel de Adam Kadmon, etc.

אבל מ"מ הוא בחינת חיצוניות א"ק [אדם קדמון] וכמשל העור כו' וגם שמאיר רק בבחי' מקיף שמקיף את כולם בהשוואה א' כו' ע"ש משא"כ התדל"ע [האתערותא דלעילא] שנמשך ע"י אתדל"ת [אתערותא דלתתא] זהו גילוי בחינת פנימיות ממש ולא חיצוניות לכד

No obstante, es la dimensión exterior de Adam Kadmon, como en la analogía de la piel, etc.; además, ilumina solo como una luz circundante, que los envuelve a todos por igual, etc.; véase allí. En cambio, el despertar desde arriba que se atrae por medio de un despertar desde abajo es una revelación de la verdadera dimensión interior, y no solo de una dimensión exterior.

ולכן עם היות שהגילוי הוא רק מבחינה שאתדל"ת [שאתערותא דלתתא] מגיע שם מ"מ להיותו גילוי בחי' הפנימית יש בזה מעלה יתירה יותר מאתדל"ע [מאתערותא דלעילא] שמעצמו וכמאמר אשה מזרעת תחלה יולדת זכר כו' וכנ"ל.

Por lo tanto, aunque la revelación procede únicamente de un nivel al que llega el despertar desde abajo, como se trata de una revelación de la dimensión interior, posee una ventaja aún mayor que el despertar desde arriba que viene por sí mismo, como en la afirmación: "la mujer aporta su siemiente primero y da a luz un varón", etc., como se mencionó antes.

נמצא שהחילוק בין ב' בחי' אתדל"ע [אתערותא דלעילא] האלו הוא מעין ההפרש שבין מעלת המצות ומעלת התורה.

Resulta, entonces, que la diferencia entre estos dos niveles del despertar desde arriba es semejante a la diferencia entre la virtud de las mitzvot y la virtud de la Torá.

דאע"פ [דאף על פי] שהמשכות שע"י מצות ותורה הרי שניהם הם ע"י מעשה התחתונים ולא כמו אתדל"ע [אתערותא דלעילא] הנמשך מעצמו ממש.

Pues, aunque las atracciones que se producen por medio de las mitzvot y de la Torá proceden ambas de las acciones de los seres inferiores, y no son como el despertar desde arriba que se atrae verdaderamente por sí mismo,

מ"מ נוכל להשכיל מזה דכמו שיש מעלה יתירה בתורה מבמדות אע"פ [אף על פי] שהמדות שרשן גבוהים מהתורה רק לפי שהתורה היא בבחי' פנימית היינו מו"ס [מוחא סתימאה] והמדות הן חיצוניי בחי' גלגלתא.

Sin embargo, podemos comprender de esto lo siguiente: así como la Torá posee una ventaja adicional sobre las mitzvot, aunque las mitzvot tienen su raíz en un nivel más elevado que la Torá, esto se debe únicamente a que la Torá se encuentra en el nivel interior, es decir, Moja Stimaá, mientras que las mitzvot corresponden al nivel exterior, Gulgalta,

25 וע"כ אמרו בירושלמי שאין כל מצותיה של תורה שוות נגד הלכה אחת מן התורה. וכך הוא ענין מעלת האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שנמשך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]

Y por eso dijeron en el Talmud de Jerusalén que todas las mitzvot de la Torá no equivalen a una sola halajá de la Torá. Así también es el mérito del despertar desde arriba que se suscita por medio de un despertar desde abajo:

שהיא בחינת פנימית לכך היא גבוה יתירה מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא] הנמשך מעצמו שהוא בחי' חיצוניות וגם מאיר רק בבחינת מקיף וימינו תחבקני וכנ"ל.

como es un nivel interior, es por ello más elevado que el despertar desde arriba que se suscita por sí mismo, el cual es un aspecto exterior y además ilumina solo de manera envolvente, [como en] "y Su diestra me abraza", como se mencionó arriba.

וכמו שיש מעלה יתירה במדות מבתורה לפי שעם היותן מבחינת חיצוניות הרי החיצוניות הוא מבחי' עליונה ביותר כו' כנ"ל באריכות.

Y así como las mitzvot tienen un mérito adicional respecto de la Torá, porque, aunque pertenecen al nivel exterior, ese nivel exterior proviene de un nivel sumamente elevado, etc., como se explicó arriba extensamente,

כך יש מעלה יתירה באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] הנמשך מעצמו לעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] עם היותה בחי' חיצונית אכן שרשה מבחי' היותר עליונה שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כלל.

así también hay un mérito adicional en el despertar desde arriba que se suscita por sí mismo para despertar el despertar desde abajo: aunque es un nivel exterior, su raíz proviene del nivel más elevado, al que el despertar desde abajo no llega en absoluto.

26 והנה יש עוד בחי' ג' בענין אתעלל"ע [אתערותא דלעילא] והוא ג"כ התעלל"ע [האתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעלל"ת [מאתערותא דלתתא] דהיינו שאין אתעלל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כלל. כענין קדושתו למעלה מקדושתכם וכנ"ל.

Ahora bien, hay un tercer nivel del despertar desde arriba. También este es un despertar desde arriba que está por encima del despertar desde abajo, es decir, uno al que el despertar desde abajo no llega en absoluto, como en "Mi santidad está por encima de la santidad de ustedes", como se mencionó antes.

אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים שכבר נשפע עליהם אתעלל"ע [אתערותא דלעילא] שלפי ערך אתעלל"ת [אתערותא דלתתא] אזי שורה ומתגלה ג"כ התעלל"ע [האתערותא דלעילא] שלמעלה מעלה מערך התעלל"ת [האתערותא דלתתא] כלל.

Sin embargo, solo reposa y se revela cuando hay plenitud en las acciones de los seres inferiores, de modo que ya haya descendido sobre ellos el despertar desde arriba que corresponde al despertar desde abajo; entonces también reposa y se revela el despertar desde arriba que está por completo más allá de la medida del despertar desde abajo.

27 וכמ"ש במ"א ע"פ אני ישנה כו' פתחי לי כו' שזהו ענין פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כפתחו של אולם כו'

Como está escrito en otro lugar, acerca de [el versículo] "Estoy dormida... ábreme...", etc.: este es el sentido de "Ábreme [una abertura] como el ojo de una aguja, y Yo te abriré [una abertura] como la entrada de un salón", etc.;

ע"ש וכמ"כ [וכמו כן] גבי שבת ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה והיינו שיש עוד בחי' בשבת שלמעלה מאתעלל"ת [מאתערותא דלתתא]

véase allí. Del mismo modo, respecto del Shabat, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Tengo un buen regalo en Mi tesoro, y su nombre es Shabat"; es decir, hay otro nivel de Shabat que está por encima del despertar desde abajo,

וזהו בחינה שנקרא שבת שבתון והוא מתנה דייקא שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] וכמ"ש במ"א
אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] הרי ארז"ל [אמר רבותינו זכרונם לברכה] מי שטרח בע"ש [בערב שבת] יאכל בשבת
שאינ נמשך מתנה זו

y este es el nivel llamado "Shabat Shabatón"; es precisamente un "regalo", por encima del despertar desde abajo, como está escrito en otro lugar. No obstante, nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron: "Quien se esforzó en la víspera de Shabat comerá en Shabat", pues este regalo se atrae

אלא לאחר האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] הנמשך תחלה בשבת ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בכל ימי
החול שע"ז נאמר לעשות את השבת כו' ועיין מ"ש כיוצא בזה במ"א סד"ה

solo después del despertar desde arriba que primero se atrae en Shabat mediante el despertar desde abajo de todos los días de la semana, sobre lo cual se dice: "hacer el Shabat", etc. Véase también lo escrito en otro lugar en esta misma línea, al final del discurso que comienza

כי כאשר השמים החדשים כו' והיינו שבחינת גילוי זה הוא אשר אני עושה למעלה מאתעדל"ת
[מאתערותא דלתתא] ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינו נמשך ומתגלה אלא לאחר שלימות גילוי האתעדל"ע
[האתערותא דלעילא] שע"פ האתעדל"ת [האתערותא דלתתא].

"Porque así como los cielos nuevos", etc. Es decir, este nivel de revelación es "que Yo hago", por encima del despertar desde abajo; sin embargo, se atrae y se revela únicamente después de que se completa la revelación del despertar desde arriba que responde al despertar desde abajo.

28 וכמ"כ [וכמו כן] הוא ענין הנז' [הנזכר] במילה בשמיני שהוא כדי שיעבור עליו שבת א' כמ"ש במ"א. והענין

Del mismo modo, este es el sentido de lo mencionado acerca de la circuncisión al octavo día: que es para que un Shabat haya pasado sobre él, como está escrito en otro lugar. El asunto es

כי בחינת גילוי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] זו הוא גילוי פנימית ממש מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא
דלתתא] מגיע שם ולא בבחינת חיצוני לבד כמו האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שלפני אתעדל"ת [אתערותא
דלתתא] שעם היותה ג"כ מבחינת

que el nivel de la revelación de este despertar desde arriba es una revelación verdaderamente interior (pnimiut), de un nivel al que el despertar desde abajo no llega; y no es meramente exterior (jit-zoniut), como el despertar desde arriba que precede al despertar desde abajo, que, aunque también proviene del nivel de

כי חפץ חסד הוא אכן מ"מ הגילוי רק בבחינת חיצוניות ובבחינת מקיף לבד ולכן נמשך גם קודם אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] שעל ידה.

“pues Él desea la bondad”, sin embargo, la revelación es únicamente exterior y solo envolvente; por eso se extiende incluso antes del despertar desde abajo y del despertar desde arriba que viene por medio de este.

אבל שיומשך גילוי פנימית בחינה זו ממש בגילוי ממש בבחינת פנימית הוא דוקא אחר שתחלה יש אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] עד היכן

Pero que la revelación interior de este mismo nivel se extienda en una revelación efectiva, de manera interior, ocurre específicamente después de que primero haya habido un despertar desde abajo, hasta donde

שהיא מגעת ושנמשך האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] שעל ידה אז נמשך ג"כ בבחי' פנימי ממקום שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כלל.

llega, y se haya extendido el despertar desde arriba que viene por medio de él; entonces también se extiende de manera interior, desde un lugar al que el despertar desde abajo no llega en absoluto.

וכך נת' [נתבאר] עוד במ"א על המאמר פ' חיי שרה (דקל"ג ע"א) בענין הטעם דתפלת ערבית שתיקן יעקב בחר שבאבות הוא רשות דתוכן

Del mismo modo, se explica además en otro lugar, acerca del pasaje de Parshat Jayei Sará (folio 133, lado a), la razón por la que la oración de la noche, que instituyó Yaakov, el elegido entre los patriarcas, es optativa. El contenido de

התירוצ' לפי שבחינת יעקב מכריח מן הקצה אל הקצה מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם לפיכך היא רשות אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] אין נמשך בחינה זו

la respuesta es que el nivel de Yaakov “se extiende de un extremo al otro”, desde un nivel al que el despertar desde abajo no llega; por eso es optativa. Sin embargo, este nivel se extiende

אלא לאחר שיש אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] עד היכן שהיא מגעת דהיינו תפלת שחרית ומנחה שתיקנו אברהם ויצחק כו' ועמ"ש ע"פ יחיינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו.

solo después de que haya habido un despertar desde abajo hasta donde este llega, es decir, las oraciones de la mañana y de la tarde que instituyeron Avraham e Yitzjak, etc. Y véase lo escrito acerca de [el versículo] “Nos dará vida después de dos días; al tercer día nos levantará, y viviremos ante Él”.

29 והנה כמו כן יובן ג"כ בענין אור הנמשך ע"י המצות והתורה אשר התורה היא בחינה פנימית

Ahora, del mismo modo se comprenderá también lo relativo a la luz que descende por medio de las mitzvot y la Torá: la Torá es el nivel interior (pnimiut),

אך היינו פנימית החכמה שבכתר ונקרא מו"ס [מוחא סתימאה] והמצות הם מבחינת כתר שבכתר אך מבחינת חיצוניות היינו גלגלתא דחפא על מוחא.

pero se trata de la dimensión interior de Jojmá (sabiduría) dentro de Kéter (la Corona), llamada Moja Stimaá; y las mitzvot provienen del nivel de Kéter dentro de Kéter, pero de su dimensión exterior (jitzoniut), es decir, de “Gulgaltá que cubre el cerebro”.

אכן יש עוד בחינה ג' הגבוה משני הבחינות והוא אותו הפנימית של כתר שבכתר אשר הגלגלתא הוא בחינת החיצונית שלו ואפשר שזהו ענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זו מ"ת [מתן תורה] וכמשי"ת [וכמו שיתבאר]

Sin embargo, hay un tercer nivel, más elevado que ambos: la dimensión interior del propio Kéter dentro de Kéter, cuya dimensión exterior es Gulgaltá. Y es posible que esto sea lo que significa “la corona con que su madre lo coronó el día de su boda”, que es la Entrega de la Torá, como se explicará;

שהרי בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב ס פ"ו כ' [כתב] שהוא אור רוחני מקיף עליו כו' וה"ז [והרי זה] ממש כמו בחי' בעטרה שהיא מקפת על הגלגלת כו':

pues en Etz Chaim, Sha'ar 22, al final del capítulo 6, escribió que es una luz espiritual que lo circunda, etc.; y esto es exactamente como el nivel de “la corona”, que circunda el cráneo, etc.

30 ו ומעתה יובן ענין שמחה של מצוה. כי הנה השמחה הוא גילוי ההעלם וכמשל המלך שדרכו שיושב בחדרי חדרים כי כל כבודו פנימה

6. Y ahora se comprenderá el concepto de la alegría de una mitzvá. Pues la alegría es la revelación de lo oculto, como en la analogía del rey, cuya costumbre es sentarse en las cámaras más recónditas, porque "toda su gloria está en su interior",

אך בזמן שמחתו מתראה ומתגלה לעין כל והנה המצות שרשן מאד נעלה מבחי כתר שלמעלה מהחכמה.

pero, en el momento de su regocijo, se muestra y se revela ante todos. Ahora bien, las mitzvot tienen su raíz en un nivel muy elevado: en Kéter (la Corona), que está por encima de Jojmá (sabiduría).

אך עצמיות הכתר אינו מתגלה כלל רק בחיי החיצוניות היינו בחיי גלגלתא שהוא בחיי רצון העליון.

Sin embargo, la esencia de Kéter no se revela en absoluto; solo se revela su dimensión exterior (jit-zoniut), es decir, el nivel de Gulgalta, que es el nivel de la voluntad suprema (ratzón).

אך ע"י השמחה בקיום המצוה שהשמחה מעורר גילוי הפנימית לכן ע"י ממשיך גילוי בחיי פנימית הכתר.

Pero mediante la alegría al cumplir la mitzvá, dado que la alegría despierta la revelación de la dimensión interior (pnimiut), por medio de ella se atrae una revelación de la dimensión interior de Kéter.

31 וזהו בעטרה שעטרה לו אמו דוקא אם הבנים שמחה וישמחו בך ישראל כו' שע"י השמחה של מצוה מעורר התענוג עליון שהוא בחיי העטרה והכתר כו'. ועמ"ש לקמן בד"ה שוש אשיש ובד"ה ה' לי בעוזרי.

Y esto es [el sentido de] «la corona con la que su madre lo coronó»: precisamente [su madre], «una madre alegre por sus hijos», y «Israel se alegrará en Ti», etc.; pues mediante la alegría de una mitzvá se despierta el deleite supremo, que es el nivel de la corona y Kéter (la Corona), etc. Véase también lo escrito más adelante, en el maamar que comienza «Me alegraré con gran alegría», y en el que comienza «D'os está conmigo entre quienes me ayudan».

32 והנה מבואר למעלה שבח"י זו הוא ענין בחינה הג' שבאתעדל"ע [שבאתערותא דלעילא] הגבוה משני בח"י ראשונות. ולכן בגילוי בח"י זו נמשך שגם כשאיש מזריע תחלה תהיה יולדת זכר כו'.

Ahora bien, arriba se explicó que este nivel es el tercer nivel del despertar desde arriba, superior a los dos primeros. Por eso, mediante la revelación de este nivel, sucede que incluso cuando el hombre siembra primero, ella dará a luz un varón, etc.

כי זה דאיש מזריע תחלה יולדת נקבה זהו כשנמשך הגילוי מבח"י חיצוניות שאז ענין אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] המעורר אתעדל"ע [אתערותא דלתתא] הוא שיהיה יולדת נקבה אהבה וזוא כו'

Pues aquello de que “el hombre siembra primero y ella da a luz una hembra” ocurre cuando la revelación desciende del nivel exterior (jitzoniut); entonces, el efecto del despertar desde arriba que despierta el despertar desde abajo es que ella dé a luz una hembra, un amor pequeño, etc.

משא"כ על ידי שמחה של מצוה שנמשך הגילוי מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא] שלמעלה מאתעדל"ע [מאתערותא דלתתא] מבחינת הפנימית ממש הרי היא גבוהה גם מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ע [אתערותא דלתתא] ולכן יולדת זכר כו' וזהו שוש תשיש כו' בקבוץ בניה דוקא כו'.

En cambio, por medio de la alegría de una mitzvá, cuando la revelación desciende del despertar desde arriba que está por encima del despertar desde abajo, del nivel verdaderamente interior (pnimiut), este es superior incluso al despertar desde arriba que viene por medio del despertar desde abajo; por eso, ella da a luz un varón, etc. Y esto es [lo que significa] “Que la estéril se alegre ciertamente”, etc., “con la reunión de sus hijos” específicamente, etc.

(ועיין מ"שביאור ע"פ כה תברכו את בני [בני ישראל] מענין ג' ברכות דברכת כהנים יברכך יאר ישא ועמ"ש בענין כשמחך יצירך בג"ע [בגן עדן] מקדם.

(Y véase lo escrito en la explicación sobre [el versículo] “Así bendecirán a los hijos de Israel”, acerca de las tres bendiciones de la Bendición Sacerdotal: “Que Él te bendiga”, “Que Él haga brillar” y “Que Él eleve”; y véase lo escrito acerca de “como alegraste a Tu creación en el Jardín del Edén de antaño”.

ועמ"ש סד"ה בשלח פרעה שהשמחה אמיתית ודביקות בה' אחד הוא בבח"י הכנעה וביטול וע"י קבלת עול מלכות שמים בעסק התורה ומצות כו' ע"ש).

Y véase lo escrito al final del discurso que comienza “Y aconteció que, cuando el faraón envió al pueblo”: que la alegría verdadera y el apego al D'os único se alcanzan por medio de la sumisión y la autoanulación (bitul), y por medio de aceptar el yugo (kabalat ol) del reino de los Cielos al estudiar la Torá y cumplir las mitzvot, etc.; véase allí.)

והנה עפ"י [על פי זה] יובן ג"כ מ"ש בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זו מ"ת [מתן תורה] כי הנה ענין פסח וספ"ע [וספירת העומר] ושבעות זהו קרוב לענין ג' בחי' הנז' [הנזכר] שבאתעדל"ע [שבאתערותא דלעילא].

Ahora, de acuerdo con esto, también se entenderá lo escrito: "la corona con la que su madre lo coronó el día de su boda", que es la Entrega de la Torá. Pues Pésaj, la Cuenta del Ómer y Shavuot se relacionan estrechamente con los tres niveles del despertar desde arriba mencionados anteriormente.

כי בפסח הי' [היה] בחי' דילוג וגילוי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מעצמו. אך שאין הגילוי בבחי' פנימית כמו בשבעות אשר במ"ת [במתן תורה] דבר ה' פא"פ [פנים אל פנים].

Pues en Pésaj hubo un "salto" y una revelación del despertar desde arriba que surgió por sí mismo; pero la revelación no fue interior, como en Shavuot, cuando, en la Entrega de la Torá, "D'os habló cara a cara".

33 ואחר יום א' דפסח מתחילים לספור ספ"ע [ספירת העומר] והוא המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] דזיכור נה"ב [נפש הבהמית] שזהו ענין העומר שעורים מאכל בהמה כו'.

Y después del primer día de Pesaj comenzamos a contar la Cuenta del Ómer, que consiste en atraer un despertar desde arriba mediante un despertar desde abajo: [el despertar para] refinar el alma animal. Este es el sentido del Ómer de cebada, alimento para animales, etc.

וזהו מ"ט יום ואח"כ ביום החמישים הוא גילוי שער הנז' שלמעלה מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] וזהו ביום השלישי בהיות הבקר וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] ברכות בראשית פנ"ו שזהו ענין ביום השלישי יקימנו וע"כ אין בו ספירה והגילוי נמשך בבחי' פנימית ממש.

Estos son los cuarenta y nueve días; después, en el día cincuenta, se revela la quincuagésima puerta, que está por encima del despertar desde abajo. Este es [el sentido de] "al tercer día, cuando llegó la mañana". Y nuestros Sabios, de bendita memoria, dijeron en Bereshit Rabá, capítulo 56, que este es el sentido de "al tercer día nos levantará". Por eso no se cuenta ese día, y la revelación se atrae de manera verdaderamente interior (pnimiut).

משא"כ בפסח כו' שלא היה הגילוי בבחינת פנימית עדיין כמו בשבעות. וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר פ' אמור (דצ"ו ע"ב) בענין שבועות שהוא יום אחד. קשורא דלעילא רישא וגלגתא ומוחי.

En cambio, en Pesaj, etc., la revelación aún no era interior, como sí lo es en Shavuot. Y esto es lo que está escrito en el Zóhar, Parashat Emor (folio 96, lado b), acerca de Shavuot, que es un solo día: "el vínculo de arriba: la Cabeza, el Cráneo (Gulgalta) y los Cerebros".

ועי"ש במק"מ [במקדש מלך] **ובהרמ"ז** [ובהרב משה זכות] **רישא הוא עיקר הכתר והוא המקיף העליון שהגלגלתא הוא סיום חצויותו ומוחא הוא ח כמה כו' והיינו שבשכועות מתקשרים כל הג' בחינות הנ"ל יחד ומאירים למטה.**

Y véase allí en el Mikdash Mélej y en el Ramaz: "Cabeza" es la esencia de Kéter (la Corona), y es el makif supremo (luz circundante), cuyo extremo de la dimensión exterior es Gulgalta; y "Cerebro" es Jojmá (sabiduría), etc. Es decir, en Shavuot los tres niveles mencionados se vinculan entre sí y brillan abajo.

34 ובמ"א נת' [נתבאר] ענין ג' בחינות אלו שבתומ"צ [שבתורה ומצות] בע"א [באופן אחר] קצת היינו שאותו בחי' פנימית הכתר שגולגלתא הוא חיצוניותו זהו מו"ס [מוחא סתימאה] כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב ספ"ה

En otro lugar se explican de manera algo distinta estos tres niveles de la Torá y las mitzvot: la dimensión interior (pnimiut) de Kéter (la Corona), cuya dimensión exterior (jitzoniut) es Gulgalta, es Moja Setimá, como está escrito en Etz Chaim, Sha'ar 22, al final del capítulo 5.

וזהו ב' בחי' והבחי' הג' מלמעלה למטה היא חכמה דאצילות דאורייתא מחכמה נפקת מחכמה דאצילות והמצות הן מבחי' גלגלתא שמתפשטת גם למטה ומלבשת גם לבחינת חכמה דאצילות כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שם.

Estos son dos niveles. Y el tercer nivel, de arriba hacia abajo, es la Jojmá del Mundo de Atzilut (Emanación), pues "la Torá procede de Jojmá", de la Jojmá de Atzilut; y las mitzvot provienen del nivel de Gulgalta, que se extiende también hacia abajo y reviste también el nivel de la Jojmá de Atzilut, como está escrito allí en Etz Chaim.

35 ולכן יש מעלה בתורה שהיא בחי' פנימית כי חכמה מוחא משא"כ המצות מבחינת גלגלתא שהיא חיצונית כמו עצם הגלגלת החופף על המוחין.

Por lo tanto, la Torá tiene una ventaja, pues es el nivel interior (pnimiut), ya que Jojmá (sabiduría) es el cerebro; en cambio, las mitzvot corresponden al nivel de Gulgalta, que es exterior (jitzoniut), como el hueso del cráneo que cubre el cerebro.

ויש מעלה במצות שמבחינת גלגלתא שהם חיצוניות של בחינה היותר עליונה הוא בחינת ח"ס [חכמה סתימאה] דעתיקא כו' שהיא בחינת פנימית הכתר ממש.

Y las mitzvot tienen una ventaja: como provienen del nivel de Gulgalta, que es la dimensión exterior del nivel más elevado, es decir, de la Jojmá oculta (Jojmá Stimaá) de Atika, etc., que es la dimensión verdaderamente interior de Kéter (la Corona).

ועד"ז יש לומר ג"כ פי' רישא וגלגלתא ומוחי. רישא היינו פנימית הכתר מו"ס [מוחא סתימאה] וגלגלתא היינו סיום חיצוניותו ומוחי הוא חב"ד [חכמה בינה ודעת] דאצילות.

Del mismo modo, también puede explicarse el significado de “la Cabeza, el Cráneo y los Cerebros”: “la Cabeza” es la dimensión interior de Kéter, Moja Stimaá; “el Cráneo” es el extremo de su dimensión exterior; y “los Cerebros” son Jojmá, Biná y Daat del Mundo de Atzilut (Emanación).

ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ אני כו' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו'. וע' עוד מענין בעטרה שעטרה לו אמו בזהר פ' נח (דף ע"ד א')

Y véase lo escrito sobre este tema en la explicación de [el versículo] “Yo, etc., que los saqué de la tierra de Egipto”, etc. Véase también sobre el tema de “la corona con que su madre lo coronó” en el Zóhar, Parshat Noaj (folio 74a),

ובפ' בשלח (דנ"ח א') ופי' יתרו (פ"ד א') ובמשפטים (דף ק' ע"ב) ויקרא (ד"ד ב') ופי' אחרי (דע"ז [דעבודה זרה] ב') y en Parshat Beshalaj (folio 58a), Parshat Yitró (84a), Mishpatim (folio 100b), Vaikrá (4b) y Parshat Ajaré (77b).

והנה במשנה סוף תענית משמע דביום חתונתו זה מתן תורה היינו יוהכ"פ [יום הכפורים] שבו נתנו לוחות אחרונות

Ahora bien, de la Mishná al final de Taanit se desprende que “el día de su boda: esto es la Entrega de la Torá” se refiere a Yom Kipur, cuando fueron entregadas las segundas Tablas,

כדפרש"י [כדפירש רש"י / כדפירוש רש"י] שם ובודאי דביוהכ"פ [דביום הכפורים] שייך בחינת גילוי בעטרה שעטרה כו' שהוא ענין בחינה הג' הנ"ל שמלמטה למעלה וכמ"ש ע"פ ביום השלישי יקימנו.

como explica Rashí allí. Y ciertamente en Yom Kipur corresponde la revelación de “la corona con que [su madre] lo coronó”, etc., que es el tercer nivel mencionado antes, de abajo hacia arriba; como está escrito en la explicación de [el versículo] “al tercer día nos levantará”.

36 וזהו ג"כ שעטרה לו אמו כי כל העליות כיוהכ"פ [ביום הכפורים] ע"י בינה כו' וענין שאו ידיכם קדש וברכו כו' כמו שהאם מברכת את בנה עד"מ

Y esto también [es el significado de] “con la cual su madre lo coronó”, pues todas las elevaciones de Yom Kipur se realizan por medio de Biná (entendimiento), etc.; y [este es] el asunto de “Alcen sus manos en santidad y bendigan”, etc., como una madre bendice a su hijo, a modo de analogía.

והיינו ענין לא זו מחבבה עד שקראה אמי כנזכר לעיל היינו כנודע שאו"א [שאבא ואימא] מלבישים לזרועות דא"א וכמ"ש מענין זה גבי תנופת שתי הלחם ע"ג [על גבי] שני הכבשים בפרשה אמור.

Y este es el asunto de "No dejó de prodigarle su amor hasta que la llamó 'Madre mía'", mencionado arriba; es decir, como es sabido, Aba e Ima (Jojmá y Biná) revisten los brazos de Arij Anpín; y como está escrito acerca de esto en relación con la elevación de los dos panes sobre los dos corderos, en Parshas Emor.

37 וא"כ כשממשיכים ברכה והמשכה לז"א מאו"א [מאבא ואימא] הנה ברכה והמשכה זו הו ג"כ מזרועות דא"א המלוכשים בהם.

Por lo tanto, cuando se atrae una bendición y una emanación hacia Zeir Anpín (los atributos emocionales) desde Aba e Ima (Jojmá y Biná), esta bendición y emanación también proviene de los brazos de Arij Anpín, que están investidos en ellos.

וזהו ממש כמו הברכה שהיא על ידי הידים כמ"ש וישלח ישראל את ימיו וישת על ראש אפרים כו'

Y esto es exactamente como una bendición que se da por medio de las manos, como está escrito: "Israel extendió su mano derecha y la puso sobre la cabeza de Efraím", etc.

ועד"ז פ"י בספר עמק המלך שער י"א פ"ג [פרק ג'] ושער ט"ו פרק קמ"ח ענין שאו ידיכם קדש שהוא סוד אבא שבתוכו יד ימין דא"א וברכו את הוי' שהוא ז"א כו'

Del mismo modo, el libro Emek HaMelech, Sha'ar 11, chapter 3, y Sha'ar 15, chapter 148, explica que "Eleven sus manos en santidad" alude al misterio de Aba, en cuyo interior está la mano derecha de Arij Anpín; "y bendigan a Havaiá", que es Zeir Anpín, etc.

ועיינן מ"ש מענין המשכה זו שמחסד דא"א בז"א על ידי או"א [אבא ואימא] בד"ה הוי' יחתו מריביו.

Y véase lo escrito acerca de esta emanación, desde el Jésed (bondad) de Arij Anpín hacia Zeir Anpín por medio de Aba e Ima, en el discurso que comienza: "D'os: quienes contienden con Él serán quebrantados".

38 וכדי להיות המשכה זו הוא ע"י שאו ידיכם שהוא ענין שמע ישראל ובשכמל"ו [וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]. ועיינן בע"ח [בעץ חיים] של"א פ"ז [פרק ז'] ע"פ וארבע הידות יהיה לכם והחמישית לפרעה

Y para que se produzca esta atracción hacia abajo, es mediante "Alcen sus manos", que alude a "Escucha, Israel" y "Bendito sea el Nombre de la gloria de Su reino por siempre jamás". Véase también Etz Chaim, Sha'ar 31, capítulo 7, sobre [el versículo] "y las cuatro partes (yadot) serán para ustedes, y la quinta para Faraón":

כי ב' ידות דא"א תרוייהו שקילי כחדא ונק' יד אחת מלבד דלית שמאלא בהאי עתיקא דהא עתיקא כולא ימינא כו'

pues las dos manos de Arij Anpín son iguales como una sola y se las llama una sola mano, ya que "no hay izquierda en este Atiká, pues Atiká es todo derecha", etc.;

וע"ז נאמר והחמישית לפרעה שהיא אימא עילאה הנקרא פרעה דתמן אתגליין ואתפרעין כל נהורין כנזכר בזהר ויגש (דר"י [דרבינו יצחק]) ועיין בזהר בשלח (דס"ג ע"ב)

y acerca de esto se dice "y la quinta para Faraón": esta es la Ima suprema, llamada Faraón, "pues allí todas las luces se revelan y quedan al descubierto (ispar'in)", como se menciona en el Zohar, Vayigash (folio 210); véase también el Zohar, Beshalach (folio 63b).

נמצא כי יד דא"א מתגלה באימא עילאה. וז"ש [וזהו שכתוב] ברי"ח [בראשית חכמה] שער הענוה ספ"א [סוף פרק א'] דאימא נקרא אוצר מתנת חנם כו'.

De ello resulta que la mano de Arij Anpín se revela en la Ima suprema. Y esto es lo que está escrito en Reishis Chochmah, Sha'ar HaAnavah, al final del capítulo 1: que Ima es llamada "el tesoro del don gratuito", etc.

ולכן ע"י שאו ידיכם שהוא כחינת כלות הנפש בק"ש [בקריאת שמע] שע"י ממשיכים מבחי' א"א ואו"א [ואבא ואימא] בז"א זהו ענין לא זו מחבבה עד שקראה אמי. ועמ"ש מזה בד"ה רני ושמחי וגו':

Por lo tanto, mediante "Alcen sus manos", que es el nivel de la expiración del alma en su anhelo (kelot hanéfesh) durante el Shemá, se atrae desde el nivel de Arij Anpín y Aba e Ima (Jojmá y Biná) hacia Zeir Anpín (los atributos emocionales). Este es el sentido de "No dejó de amarla hasta que la llamó 'madre mía'". Véase también lo escrito sobre esto en el discurso que comienza "Canta y alégrate", etc.

LikuteiTorah.com
LA PARASHÁ JASÍDICA

Sobre esta edición

Esta edición contiene el texto hebreo y la traducción al español.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nuestra traducción al español, hecha de nuestra traducción inglesa del hebreo, sin las notas de Kehot: CC BY 4.0.

Esta edición en su conjunto: CC BY-NC 4.0. Puede copiarse, imprimirse y compartirse libremente, citando a Kehot Publication Society y likuteitorah.com; no puede venderse. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traducción al español se hizo desde la edición en inglés de likuteitorah.com con ayuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), con el hebreo al lado para cotejar; todavía no la revisó un editor humano. Coteja con el hebreo todo lo importante.

El Rebe pidió que los maamarim de la parashá de la semana, la «Parashá jasídica», se estudien durante esa semana, repartidos en sus siete días (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por qué estudiarla y las brajot del Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un proyecto gratuito y sin fines de lucro; aquí no se vende nada. Sin afiliación con Kehot, Sefaria ni la Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/es/likutei-torah/shir-hashirim/19/

DEDICADO EN HONOR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

El padre del Rebe, Reb Levi Itzjak